

OUR LIFE
НАШЕ ЖИТТЯ

Березень

Ч. 3. 1955

March

НАШЕ ЖИТТЯ

Р. XII.   БЕРЕЗЕНЬ, 1955   ч. 3.

Видає Союз Українок Америки
раз в місяць

Редагує редакційна колегія

Листування й передплату висилати на адресу
909 N. Franklin St.   Philadelphia 23, Pa.Передплата у Злучених Державах Америки
для членок Союзу Українок Америки
залишається в 1953 р. 2.50 дол.

Річна передплата для нечленок .... 3 дол.

Передплата в Канаді ..... 3 дол.

Річна передплата в Англії
й Австралії ..... 1½ ф. ст.

Річна передплата у Франції ..... 900 фр.

Поодиноке число 30 центів

OUR LIFE

VOL. XII.   MARCH, 1955   No. 3

Edited by Editorial Board

Monthly publication except August, of the Ukrainian
National Women's League of America, Inc.909 N. Franklin St.   Philadelphia 23, Pa.
Phone MA 7-7945Subscription in the United States for members
\$2.50 per year; non-members \$3.00 per year, half
year \$1.75. Subscription in Canada \$3.00 per year,
half year \$1.75. Subscription in England and
Australia 1½ pound sterling, per year. Subscrip-
tion in France 900 francs, per year.Entered as second class matter July 8, 1944,
at the Post Office at Philadelphia, Penna.,
under the Act of March 3, 1879.**ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"****КАНАДА:**Mrs. Olga Lukomska
14386 Park Dr.
Edmonton, Alta.
Canada**КАНАДА:**Mrs. Lewka Romanyk
1252 Broadview Ave.
Toronto, Ont., Canada
Telephone: HA 6036**ФРАНЦІЯ:**Mme. Nina Kovalenko
14, rue des Cannettes
Paris 6
France**АВСТРАЛІЯ:**Mrs. I. Pelensky
136 Forest Rd.
Arncliffe, N.S.W.
Australia**З М І С Т**

Н. Пазуняк: Многогранне життя	1	До підсумків 70-ліття	15
О. Лятуринська: Веснянка	2	О. С.: Як я прийшла до слова	16
А. Сивуляк: Наш Окружний Зїзд	2	Наша містоголова в ЗДА	17
І. Шухевич: Ляльки М. Гординської	3	Союз Українок Франції	19
Л. Вітошинська: „Дитячий сальон“	5	Дитячий народній стрій	19
О. Шрамченко: Гектор	6	Що варити й пекти	20
Інж. Н. Шехович: На нашу анкету	7	What Position has been gained by Woman in USSR	21
Л. Буря: Українська співачка Дітройту	9	Р. Завадович: Тарас — приятель дітей ...	23
Л. Б.: Оксана Лотоцька-Токаржевська	10	К. Колточок: Знак весни	24
Двадцять п'ят літ тихої праці	10	Л. Бачинський: Чесний крамар	25
Р. Коцик: Весняні роботи у квітнику	13	Вісті з Централі	26
Зирк у тутешню кухню!	14	При громадській роботі	27

На обгортці: Фрагмент із пам'ятника Тараса Шевченка в Харкові

Многогранне життя

(У роковини процесу СВУ)

Ехегі monumentum — повторив не один гордий мистець вслід давньому Горацієві, поглянувши на свій пройдений творчий шлях. Та драматург і поетеса Людмила Старицька-Черняхівська не видвигала цього гасла ніколи впродовж свого кипучого життя тоді, коли своєю працею здвигала собі незрушний пам'ятник в українських душах і серцях. Її гордість не була ані позою, ані жестом, ані фразою. Її гордість вимагала від неї самої труду й посвяти.

Людмила Старицька-Черняхівська була дійсною аристократкою у своєму життєвому стилі, у своїх починах. У ній втілення всебічності жінки, ідеал повноти життя, універсалізм інтелекту й велич душі та серця. Людмила Старицька-Черняхівська — громадська діячка, драматург і поетеса, вона ж політик-дипломат і дружина, мати і дбайлива господиня при тім. Яка синтеза, яка повнота образу людини!

Людмила Старицька-Черняхівська — дочка визначного громадянина, письменника й драматурга Михайла Старицького, винесла з родинного вогнища рідну традицію, любов до літератури, гордість на свою національну культуру та глибоку свідомість своїх завдань українки. Вона пише поезії, драми, статті, перекладає найкращі опери світу на українську мову, зладжує їх лібретто. Її драми „Ноктюрн“, „Енеїда“, „Гетьман Дорошенко“, „Розбійник Кармелюк“, „Богдан Хмельницький“, „Останній сніп“, „Напередодні“ на українській сцені поривають почування глядача своєю задушевною емоційністю і переконують його

не тільки логікою подій, але й мистецькою правдою, що живе в них. Виношувати ідеї, схопити їх і класти на папір — було для письменниці чимсь необхідним. Вона любила свою творчу тайну понад усе. Однак многогранність життя не давала їй віддатись вповні мистецтву. Дореволюційне назрівання чину, революція, зрив боротьби за національну самобутність, всенародній змаг за волю, тьма і знов проблески світла, а потім темінь, довга і тяжка і тайне жевріння нездоланих душ — все це відбивалось безліччю ударів об душу Людмили Михайлівни. Вона завжди діяла, не цуралась жодної праці. У 1914-15, коли наповнялись лазарети раненими, коли тюрми набивались заложниками, а в душах поселялась безрадісність, вона враз з іншими жінками організує акцію визволення з тюрми українців, австрійських заложників, опіку над раненими українцями, навчання неграмотних українців. Разом з іншими киянками вона організує для українських дітей біженців притулок, що перемінився в дійсну українську школу. У ті ж роки відвідує вона на Сибірі вивезених заложників і несе їм можливу допомогу. В 1917-18 же її новий пост політика; вона враз з іншими жінками (в числі 11-ти) стає членом українського парламенту Центральної Ради. Вона береться за відповідальне діло — організувати фінанси для Центр. Ради і доходить до певних успіхів у цій акції. Та приходить катастрофа — українська державність зазнає вирішного удару. Однак Людмила Михайлівна не впадає в зневіру. Вона, як і інші діячки, кидається в

сферу науки. Бере участь у всіх сесіях УВАН, в сходинах Старої Громади і стає тепер душею цих зустрічей.

Минали роки і комуністичний режим тугішав. Нарешті прийшов наступ на ще нездолану душу України. У 1929 проведено показовий процес СВУ. На лаві підсудних сиділа Людмила Старицька-Черняхівська. Процес передавали по радіо. Вся Україна спрямувала свій зір і слух на тих 45 — на розум і серце України. Лунали голоси Павлушкова, Єфремова, Ніковського, Дурдуківського. Промовила й 60-літня Людмила Михайлівна спокійним, рівним і міцним голосом з певністю своєї правоти, з гордістю й гідністю українки. Вона не калялась, а обвинувачувала існуючий режим: „Я хочу глибокої національної культури“. „Український нарід не зносить рабства“. На питання прокуратора: „Що ви хочете, щоб було?“ — відповіла:

— Україна.

Її засудили, але її не перемогли.

Прийшов 1937 р. і Україною стрясла нова хвиля — Єжовщина. Одного дня арештували й дочку Людмили Михайлівни — Рону, жінку освічену, з широкими зацікавленнями. Людмила Михайлівна кинулась рятувати свою єдину дитину. З нелюдською силою й рішучістю добивалась вона її звільнення, безчисленні ночі вистоювала під тюрмою, чекаючи на перевіз дочки в інше місце. Материнє серце палало болем і любов'ю і для нього вже не було меж можливого. Старенька жінка поїхала в „Сибір неісходиму“, зміряла її всю, побувала в най-

(Докінчення на стор. 4)

ВЕСНЯНКА

Кликала із малечку
весну ще й русалочку:
— „Любонько, приходь,
личенько спогодь!
Щоб таке, як в сонечка,
мала неньки донечка,
як вишневий цвіт,
аж до пізніх літ!

Дошиком-росичкою
обійди травичкою,
Злий на цвіт, на ріст
черемшинин лист!
Вмитися б росицею,
тою яснолицею
як вишневий цвіт
аж до пізніх літ.

Дажбога б онукою
слинуть смаглорукою!
Любонько, приходь,
личенько спогодь!“

З невиданої збірки „Веселка“

Центральний Відділ С У А

Не всі членки С У А знають про те, що вже від ряду літ існує при Централі С У А Центральний Відділ. Він не має числа, ані певного пристановища. Бо охоплює українських жінок, що розсіпані по далеких просторах З Д А, що живуть далеко від наших центрів, де нема Відділу С У А.

Центральний Відділ С У А не відбуває місячних чи річних зборів. Членки його майже не знають себе. Але його контакт із Централю не менш живий, як давніх, почислованих Відділів. Бо його членки живо слідкують за життям організації. До кожного почину вони пишуть, ставлять запити, дискутують.

Коли Союз Українок Америки дістав запрошення на конгрес Міжнародної Жіночої Ради у Гелсінкі — то членки Центрального Відділу особливо гаряче піддержали виїзд нашої делегатки. Живучи в чисто американському оточенні, вони ро-

зуміють вагу інформації. Тому їм особливо залежало на тому, щоб голова С У А виїхала у світ і поінформувала „жіночий парламент“ про завдання українського жіноцтва.

Членки Центрального Відділу нераз самі навязують звязки або удержують давніш навязані. Свого часу Марія Семенина подала характеристику Т-ва Жінок-Універсанток у З Д А, якою вона є членом. Ірина Бонковська піддержує „Наше Життя“ своїми дописами. Дехто відвідує Централю С У А під час побуту у Філадельфії або шукає контакту з найближчим Відділом С У А.

У звязку Центрального Відділу із Централю С У А є нераз більше тепла, як у взаєминах із звичайними Відділами. Саме тому, що членки його живуть відокремлено, що не мають свого оточення, з яким могли б свої справи обговорити, вони виявляють це у відношенні до Централі С У А. Центральний Відділ С У А стає для них лучни-

ком із українським світом. І через нього ідуть ті духові нитки, що лучать їх із українками в цілому світі.

Через свою вкладку вони виявляють також матеріальну готовість піддержувати працю С У А. Часто відгукуються і на наші кличі своїми пожертвами і акція Фонду „Мати й Дитина“ чи виїзд делегатки на конгрес у Гелсінкі є найкращим доказом на те.

Можливо, що не всі наші читачки, розкинені по далеких просторах З Д А, знають про Центральний Відділ С У А. Тому й зясовуємо тут його організаційну схему. Треба, щоб усі жінки, що живуть далеко від наших центрів, вступили до нього. Тоді стають членами нашої організації та об'єднуються не лиш формально із громадою зорганізованого жіноцтва. А й дістають духову лучність із усіми його починами, можуть сказати своє слово і почути нашу відповідь.

Ляльки Мирослави Гординської

Мирослава Гординська, дружина нашого знаного мистця, є перша, яка — сміло можна сказати — відкрила в нас нову ділянку мистецтва: виконання мистецьких ляльок у стилевих, чи історичних строях. Хто був минулого року на Міжн. Жіночій Виставці і зі зрозумінням оглядав український відділ, цей напевно не забув трьох прекрасних постатей — ляльок: княгині Ольги, Раїни Могилянки і Софії Острожської. Зрештою, чи ці постаті можна ще назвати ляльками? Виконання їх входить в обсяг чистого мистецтва, — щось посереднього між різьбою і малярством. Стрункі постаті цих ляльок — це прегарні мініатюри, прибрані в стилеві жіночі одяги з найточнішим виконанням всяких деталей і пристосуванням всіх потрібних матеріалів. Цілість — це не лялька, а постать жінки

даної доби. Додати треба, що голови і цілі постаті ляльок виконує М. Гординська сама, а робота ця не є легка. Голова і руки ляльки є з дроту, вати і воску, які потім вона сама малює. Решта з дроту і з найнових панчіх. Загальну силуетку надає артистка ще не убраній ляльці. При вступній роботі надання силуетки є дуже важне, бо кожна доба, а часто і поодинокі нюанси того самого стилю мають свої характеристичні силуетки. Решту доробляється укладом матеріалів.

Артистку цікавить історичний одяг жінок із часів середньовіччя, ренесансу і бароко. Свої костюмові студії робить вона на підставі автентичних взорів, — образів старих майстрів. Такі мистці, як Веляскез, Мемлінг, Ван дер Вайден, Клює — інспірують до творення прекрасних у кольорі, дорогих у

Із ляльок М. Гординської: Еспанська інфанта. Кремова і золота, з коралевими і золотими намистинами, кремсве мереживо

матеріалі, багато прибраних жіночих одягів італійського ренесансу, венецького, флорентійського, флямандського стилю. Гобеліни, ілюмінації зі старих книг і рисунки Гольбайна і Дюрера дають також дуже багато цінних вказівок. Цікаве є те, що М. Гординська не інтересується зовсім стилем рококо і хоч виконала вже ок. 60 ляльок усіх століть, нема між ними ніодної у тому стилі. М. Гординська є думки, що хоч цей одяг є дуже характеристичний для своєї доби, але він таксамо безстилевий, як наш модерний одяг. Це вже не стиль, а манера.

Щодо українського історичного одягу, то артистка має немалі труднощі через брак українських автентичних старих портретів. Одинокі портрети, з яких робила свої ляльки, це не кольоровані репродукції, а до того лише до половини, Раїни Могилянки і Софії Острожської. На підставі дуже схематизованих мозаїк і ілюмінацій виконала артистка кілька візантійських ляльок, а після новіших (модерних) джерел — Мотрю Кочубеївну. „Та” — додає артистка — „ніодна з тих ляльок мене не вдоволила, — я мусіла забагато в них догадуватися”. Що ж до українського народнього одягу, то М. Гординська не робить його часто тому, що тут не можна фантазувати. „Народний одяг” —

Микола Бутович: Портрет Мирослави Гординської

каже слушно п. Гординська — „мусить бути докладною копією не тільки форми і кольору, але й матеріалу, орнаменту і стібів. Плахта мусить бути платою не тільки в кольорі, але і в матеріалі, таксамо сірак і кожух. Уставка мусить бути низинка чи хрестик чи мережка, інакше лялька є просто лялькою, а не костюмовою студиєю”.

„Натомість” — каже даліше п. Гординська — „як пишних і різних матеріалів вживається до історичних одягів, як брокат, атлас, оксамит і навіть т. зв. металеві матеріали, як лями, себто злотоглави, їх можна тут у великих склепах знайти. Одинока проблема є найти такий дрібний взір, щоб відповідав величині ляльки. Це є проблема не тільки з узористим матеріалом, але і з усіми додатками, як біжутерія, квіти, пера й усе те, що ляльки тримають у руках”. Але М. Гординська вміє робити це все сама, включно з деякими матеріалами, які мають бути гафтовані, мальовані, або нашивані жемчугами.

Ляльки М. Гординської є малі, ок. 8 інчів висоти, бо — як вона сама каже — що менша лялька, то більше проблемів дає копіювання взорів і взагалі вбрання і тим інтереснішою є ця праця.

Цікаве є теж те, що говорить М. Гординська про ще одну річ при компонуванні її ляльок: „Так само є дуже характеристичне, що ляльки тримають у руках. Середньовічна дама може тримати у руках молитовник, або червону квітку, що означає, що вона заручена, або недавно вийшла заміж. Хустинка появляється щойно з ренесансом. В Англії, головню за часів Єлисавети I, яка мала дуже гарні руки, дами любуються у рукавичках. Флямандки залюбки концертували, отже можна їм дати в руки лютню чи ноти. Венсціянки вживали вахлярів — і т. д. Таксамо характеристичне є волосся. Тоді коли середньовічна дама з півночі вискубувала собі чоло і кожний волосок ховала під дивним і дуже різnorodним убором,

фльорентинка з того самого часу, хоч і вискубувала волосся з чола, щоб воно було вище, пишалася буйними золотими косами, природними чи штучними і якщо закривала голову, то можливо найпрозорішими вуальками”.

Заінтересування М. Гординської для історичних і стилевих одягів має початок у її дворічних студіях історії мистецтва в Парижі.

Вкінці ще оці її слова: „Взагалі студіювання костюму, це дуже цікаве і вдячне заняття. Костюм тісно пов'язаний не тільки з географічним поло-

Середньовічна дама. Ярко-зелена, чорна і біла, золотий пояс.

женням і національною психікою, але також і може навіть у більшій мірі — з політичними, суспільними, економічними і культурними обставинами і подіями, а зокрема в італійському ренесансі — з індивідуальністю. Одним словом костюм треба студіювати у зв'язку з історією, політичним, суспільним, економічним, культурним і мистецьким розвитком доби і країни і з додатком сильних історичних індивідуальностей, які завдяки своїм духовим і навіть фізичним прикметам чи хибам мали вплив на характер костюму не тільки їх найближчого оточення, але взагалі”.

Ірина Шухевич

МНОГОГРАННЕ ЖИТТЯ

(Продовження зі стор. 1)

дальших її закутках, в ізолюваних таборах каторжної праці і не знайшла дочки. Вона зникла безповоротно, так як можуть зникати тільки московські вяз-

ПО Д Я К А

Дуже дякую Українському Золотому Хресту в Твін Сіті за довготривалу допомогу, а також усім нашим організаціям і поодиноким особам в ЗДА і в Канаді, хто так чи інакше щиро старався полегшити моє становище і кому мені неможливо тут подякувати поіменно.

Глибоко дякую цілому нашому суспільству за відгук на заклики Ювілейного Комітету для видання моїх збірок поезій, щоб уможливити появу збірника в світ.

Щиро вдячна

Оксана Лятуринська

ні. Кілька днів після повороту Людмили Михайлівни з Сибіру помер її чоловік др. Черняхівський. Це горе не зупинило дальших її розшуків за дочкою. І одного дня таки відкрився серпанок невідомого; слідчий її дочки, садист з НКВД, процідив матері: „Ваша дочка красуня, вона була брутална до мене...” Мати збагнула: Вероніка Черняхівська не продала себе й за ціну життя. В келії чули її ридання, там же вона й збожеволіла. Безмежне горе матері й дружини не вбило в Людмилу Михайлівні мистця, як і не вбило патріотки і борця.

1939 - 1940 - 1941 — війна — нові струси і нові надії. Людмила Михайлівна жила тоді в Києві разом із сестрою Оксаною Стешенко; події і тоді сколихнули її відкритою душею. По молодечому забили очі старенької жінки — „без надії таки сподівалась” вона кращого завтра для України... Київ евакуювали. Сестри Людмила й Оксана не виїздили. Пізніше стало відомо: большевики перед відходом із Києва 1941 р. їх розстріляли в Дарниці коло Києва.

Життя Людмили Михайлівни — це був один великий день жагучої праці, кривавих спалів заграви, буревійних летів, горя і знову праці. Цей неугавний її день погас тільки тоді, коли погасло її життя.

Наталя Пазуняк

„Дитячий сальон“

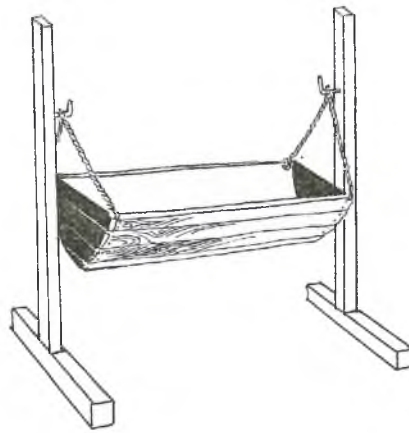
Що це таке „Дитячий сальон“? Отож уявіть величаву будівлю „Гран Пале“ на „Шан Елізе“, в якій відбуваються тільки дуже репрезентативні вистави напр. авт або літаків, та організаційний комітет за участю міністерств: освіти, праці, суспільної безпеки, торгівлі й промислу та синдикатів різного роду великих магазинів. Так ото місце (1,500 кв. м.) й організатори говорять уже самі за себе. А сама вистава?

Коли пошукати прикладу, то треба б згадати хіба Аргентину. Там, на шляху між Буенос Айресом і Ля Плятою, збудувала пок. Ева Перон „Дитячу Республіку“. Подорожні, що їхали власними автами, чи чужими автобусами, могли, звільнивши ходи, поглянути здалеку на фантастичне містечко, що в підтропічному сонці виглядає як фата-моргана. Оточене зеленню, чарує глядача дивною архітектурою „замків“, „фортець“, „веж“, палаців, церков і будинків громадського вжитку. Все це розкольороване веселими барвами, а копули церков, чи „середньовічні“ готичні вежі з „золотої“ бляхи. Ціле ж царство обведе „частоколом“, а на воротах надпис: „Республіка де льос нінйос“.

Різниця між аргентинським і французьким „дитячим раєм“ така, що тут, у „Гран Пале“ ми входимо в саму середину всіх див. Зразу же, при вході, нас осліплюють світляні реклами й оглушують голосники з „веселою“ музикою та, перетворивши нас цим способом у „зачарованих“, пускають нас усюди ходити й усе оглядати. Чого тут тільки немає! Забавки й солодощі, дитячий одяг, меблі для дитячих кімнат, спортове приладдя для всіх пір року й кліматів, дитяча постіль, дитяча аптика, дрогерія й перфумерія, дитячі черевики й капелюхи, дитячі книжки, гри й забави, дитячий харч, напитки й солодощі, й знову забавки, солодощі, одяг, авта, поїзди й зві-

рятка, ляльки й паяци і т. д., і т. д.

Та це не все. Це було б надто прозаїчне для дітей — оглядати мило, штанята чи візочки, а навіть мавпочки й ведмедиків, які не рухаються! Тому для них влаштовано своєрідний „Люна-парк“: каруселі, залізнички, театр маріонеток, дитяче кіно й театрик, танці, спів і музику, а навіть „оригінальний“, під наметом цирк із кониками, магіками-чародіями, клоунами й узагалі з цирковою програмою.

Модель коликки з села Лука над Дністром, виставлений у „Дитячому Сальоні“ в Парижі

ОО. Салезіяни, що займаються шкільництвом, подумали про духову насолоду дітям: книжечки, журнали, казочки, образочки. Все багато ілюстроване й дуже виховне. Державний інститут гігієни та науковий інститут харчів відкрили в рямках „Дитячого сальону“ дієтичний відділ, у якому подаються батькам поради відносно правильного харчування дітей.

Всі ці чудові речі для дітей та їхніх батьків так заворожують і ошелешують, що ми могли б забути про найважливішу ціль наших відвідин: власними очима побачити три українські коликки, що їх уживали колись по різних селах України. Це й є цьогорічний український вклад у виставу на прохання Союзу Католицьких Жінок у

Франції. Знаходимо їх врешті в „інтернаціональному“ стенді: скромні, простенькі й такі дуже-дуже „наші“. Їх не помічує пересічна, галаслива й податлива на сенсаційні трюки, публіка. Але вони притягають увагу малярів (один зробив собі навіть шкіц), учених, антикваріїв та фолкльористів.

Користаємо з дарового награння на платівки. Пятирічна Лариса стає відважно перед апаратом, відповідає по-французьки на запитання „хто вона?“, що українка, народжена в Аргентині, подає ім'я й прізвище, стверджує, що Франція їй подобається, „бо є сніг“, та рецитуює український віршик „Півні, кури й курчатка“. За декілька хвилин дістає готову платівку, яку разом із великим бальоном на шнурку, цирковою програмою, шапкою з пером, пакетиком солодощів і шоколадкою — несе, як трофеї, до хати.

Вертаємося з важкими думками. У такт метра настирливо товчеться питання: „Чи мають наші діти в Україні бодай шматочок хлібця в рученятах?“

Л. Вітошинська

АМЕРИКАНКА ПЕРЕМІРЯЛА СССР

В американських газетах по-являється тепер багато дописів подорожних по СССР. Це учасники прогульок, делегацій та кореспонденти. Поміж цими останніми відзначається своїми дописами Маргарита Гиггінс, відома американська журналістка. Вона пробула в СССР два і пів місяця і проміряла країну літаком, автом і поїздом. Вивчивши в короткому часі російську мову, вона могла порозуміватись із населенням безпосередно. І цю спромогу використала якнайширше. Подорожувала завжди сама, хоч тут і там, як признає, чула „опіку“ влади.

Вирівнюйте передплату!

Гектор

(Із спогадів)

Народивсь він у Холмі десь коло 1907 року. Мати його — великий расовий ньюфавндлендський пес. Батька ж його мусли спроваджувати аж з Варшави. Бо в Холмі тоді не могли знайти пса тієї гарної і чистої породи. Мати була власністю одного вищого урядовця скарбу. Цей урядовець мав малого трьохлітнього синка, що виходив на прогулянку до міста в супроводі цього величезного пса, який пильнував його так уважно, що це завжди звертало увагу прохожих.

Мій батько служив тоді в Холмі і ми там тоді мешкали. Мої батьки теж звернули увагу на того пса-няньку і попрохали його власника, з яким були добре знайомі, що як будуть щенята, то одного для нас. І коли народилось четверо щенят, то через певний час ми одержали одного, якраз найбільшого. Він не був тоді гарний. Чорний, кудлатий, з одною лише біленькою плямкою на грудях, як у його матері, з великим хвостом, на якому спочатку було дуже мало шерsti, великою головою, довгими і широкими вухами і грубими лапами. Для мене відразу було цікаве, що між пальцями лап він мав перепонки, як у качок і гусей. Ньюфавндлендські пси є т. зв. водолазами і мають головне призначення — рятувати потопаних людей. Вони своїми розмірами, розумом і типом походять на відомих псів Сен-Бернарів — білих з жовтими плямами, які рятують людей у снігах Альпів.

Наш пес одержав по традиції імя недавно здохлого у нас в маєтку на Глухівщині великого пса-вовка Гектора. Морока з вихованням цього пса, особливо на початках у місті, була страшна, але цим займалася ціла наша родина. Якраз пригадую собі, саме в той час відвідали нас у Холмі відомі тодішні українські діячі Петро Косач разом з Орестом Івановичем Левицьким, які приїхали,

перший зі свого маєтку на Волині, а другий з Києва в українських етнографічних справах на запрошення мого батька, що вже тоді приклав багато роботи в цій місцевій українській ділянці. Як Косачеві, так і Левицькому, а оба вони любилися в расових псах і зналися на расах, наш Гектор дуже подобався і вони оба казали, що з нього вийде гарний расовий пес.

І коли на літні вакації ми поїхали до нашого маєтку на Глухівщину, то наш Гектор, якого ще тоді везли залізницею у великому картоні, там став швидко рости. Особливо любив він гратись з моїми молодшими сестрами, які вже сідали на нього верхи, бо він вже виглядав, як добре теля, і почали привичаявати його навіть возити їх у візку, запрягши його до цього. Але підрастаючи, він своїм господарем визнавав лише мого батька і завжди намагався слідувати за ним повсюду, де б він не був. Спав він на килимі в кабінеті батька. В поїздках кіньми він сидів коло ніг батька, а як батько їхав сам, то на сидженні коло батька. Його найбільшою хібою було, що він з малих літ любив кидатись на маленьких каченят або гусенят і починав гратись з ними. Граця відразу кінчалась смертю каченятка і тут лише один окрик батька... і він лягав у його стіп у дуже прибитому стані. Бити ж його, вже від часу, як він мав рік, не били, бо він став дуже слухняним.

Між іншим, пізніше, коли я був студентом Київського Університету (ще перед фльотою) Св. Володимира, я з аматорства зайнявся було годуванням расових курей у маєтку і вигодував породу т. зв. „золотисто-вогненних Кохінкін-Індокитайців”. За одне гніздо з них: півень під назвою „Танго” і дві курки „Золота” і „Цокотуха”, я у 1913 році на виставці у Києві одержав золоту медаль. Отже цей півень „Танго” став вели-

ким приятелем Гектора. Я його поступово приривчив до того, щоб він в обідову пору приходив з пташого двору, який був таки далеко, до головного будинку маєтку — до нашої столової. Головний вхід старого стилевого будинку з чотирма білими колонами мав сходи аж із 12 ступенів. „Танго” з великим трудом у своїх широчених штанах видобувався по цих сходах. Але часом двері були замкнені. Він стояв спокійно і чекав. І тут йому на поміч приходив Гектор, який теж завжди був присутній при обіді. Гектор одним ударом своєї лапи відчиняв двері, які відчинялися всередину, йшов все-таки перший, а за ним гучно ступаючи по підлозі передпокою, в якому між іншим на одному зі ступенів червоними бувами було написано: „Создася сей дом Року Божього 1826”, прямував поважно Танго. Він входив до столової і доходив до свого місця-крісла наліво від батька, бо Гектор сидів на підлозі направо від батька, і спокійно чекав, щоб його обережно піднесли і поставили на його крісло, на якому він міг стояти годинами, майже не рухаючись і повертаючи лише свою голову, поки його не здіймали і він тоді відходив. Через свій тягар він майже не міг літати. Перед ним на столі стояла тарілка, куди йому давали страву. Гектор же тоді не їв, бо діставав у свій час і свою страву у кухні; хіба одержував солодощі, які він дуже любив. Під час прийнять-обідів з запрошеними гістьми і „Танго” і Гектор своєю участю в обіді давали велику розривку гостям.

По натурі Гектор страшенно любив воду і тому дуже часто і при всіх нагодах купався в річці. Але одночасно з ним купатись було дуже трудно. Він вас пильнував. І якщо щось йому не подобалось, себто очевидно йому здавалось, що ви тонете, він підпливав якось під

(Докінчення на стор. 8)

На нашу анкету

У ряді осіб, що відгукнулись на нашу анкету — є молода громадська діячка, що живе тепер відірвано від української громади. На далекому Цейлоні вона мала змогу приглянутись до життя і праці жінок в Азії та зробити порівняння.

Инж. Надія Шехович, Цейлон

Молода співробітниця СФУ-ЖО має за собою вже неабиякий громадський досвід. Ще студенткою працювала вона в студентських організаціях. Закінчивши спеціальну освіту (вона є інженером-архітектором) у Львові, вона стала на еміграції секретаркою Об'єднання Українських Жінок англійської зони. Тут, серед труднощів повоєнного життя вона заізналась із проблемами жіночої організації. Її коли емігрантська доля закинула її з чоловіком аж на Цейлон, то вона в першу чергу приглянулася до життя місцевого жіноцтва. Це й дало їй змогу взяти участь у нараді Все-Цейлонської Конференції Жінок, що відбулась у липні 1954 у Коломбо.

— З жіночим рухом я познайомилась ще як гімназистка, читаючи журнали чи прислухуючись розмовам. Та це було поверхове знання, без глибшого зрозуміння. Щойно на університеті я освідомила собі, що представляє цей рух та які корисні наслідки він приніс не тільки самому жіноцтву, але й нації в цілому.

— Під час студій я завважила, що освіта є дуже важним чинником. В освітній праці дівчата і хлопці стають рівноправними та рівновартними партнерами. Витворюється між ними певного роду змагання для досягнення кращих успіхів. Все це дає краще зближення і зрозуміння.

— І в дальшому професійному житті це має велике значення. Досі жінка мусіла зректись всіх особистих бажань і прагнень. Вона мала задовольнити своє оточення, ставляючи

себе не останнє місце. Тепер вона має змогу щось здобути особисто для себе. Освіта також допомагає жінці боротись із усіми життєвими труднощами. В емігрантському існуванні освічена жінка краще розв'язує труднощі мандрівки та пристосування до нового оточення.

— Похід жіночого руху не можна вважати закінченим. Успіхи не всюди однакові. Те, чого ми добились в Європі чи країнах Америки, це здобувають тепер або щойно будуть здобувати країни сходу. Та й на заході цей поділ ще не є закінчений, бо завданням жіночого руху є не тільки здобувати нові успіхи, але скріпити і вдержати те, що вже здобуто.

— Становище української жінки різниться від становища жінки на Цейлоні тим, що суспільні умовини обох зовсім різні. Тисячами літ жінка сходу не мала ніяких прав. Осередком її діяльності був її дім, родина — решта світу була цілковито замкнена для неї. Тепер уже починає вона здобувати певні права. Та ціле суспільне життя побудоване тут на старовинних звичаях і вони такі сильні, що жіноцтво часто не має відваги протиставитись їм та навіть не є підготоване до такої боротьби. І хоча Цейлон — це може найбільш поступова з країн сходу, проте ці звичаї стають на перешкоді змаганням жіноцтва за суспільну, економічну чи особисту незалежність.

— А сучасна українська жінка — це рівноправна, відповідальна за свої обов'язки не тільки дружина, мати, але й свідомо, активна громадянка, загартована у боротьбі за краще майбутнє своє, своєї родини і свого народу.

Ось погляд молодшої громадської працівниці, досвідченого фахівця, що є дружиною й матір'ю маленької донечки. У попередньому числі подали ми її звіт про зустрічі з провідними діячками сходу.

Инж. Надія Шехович

КАЛЕНДАР УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЧОГО РУХУ

Розвій українського жіночого руху має різні моменти, що можуть бути цікаві для міжнародного світу. Тому в нашій книжці "The Woman of Ukraine" подаємо зв'язку й переглядно календар найважливіших його подій. Щоб американська читачка збагнула його розвій і найважливіші фази.

Праця над книжечкою вже наближається до закінчення. Вже незабаром можна б її віддати до друку. Та слово тепер за Відділами США. У тридцятьліття організації це буде найкращим завершенням нашої праці.

До ювілейної Конвенції США вже недалеко. Тому чекаємо пожертв на ціль видання "The Woman of Ukraine"!

СПІКЕР МАРСЕЛЬСЬКОЇ ТЕЛЕВІЗІЇ

Недавно тому спікером телевізії в Марселі стала 20-літня Наталка Салеченко, українка, народжена у Франції. Окрім французької та української мови, вона володіє також англійською та іспанською. На іспиті Наталка Салеченко продемонструвала по-французьки вірш Бодлера, а по-українськи вірш Лесі Українки.

Помер Д-р Лука Мишуга

Нашим громадянством в Америці струснула вістка про смерть цього визначного українсько-американського діяча. Зокрема відчув це Союз Українок Америки, втративши в ньому широкого свого друга.

Д-р Лука Мишуга прожив 33 роки в США. Це був час його живої діяльності в різних галузях українсько-американського життя. При цьому він дружньо ставився до зорганізованого жіноцтва та закріплював його до дальшої праці для України.

Його приклад, його палкі слова та активна участь у кожній загально-українській справі були заохотою для проводу США та кожної його членки. При кожній нагоді він підкреслював значення зорганізованого жіноцтва у суспільстві і признавав йому завжди слушне місце.

З глибоким жалем прощав Союз Українок Америки цього великого українського патріота, що полишив такий визначний слід в українсько-американському житті.

Г Е К Т О Р

(Закінчення зі стор. 6)

вас, охоплював своїми здоровенними і міцними лапами, часом навіть маючи замір схопити зубами ваше волосся, і тягнув до берега. Після кожного купання він дуже скоро висихав і дуже гарно виглядав. Його шерсть була ще більш блискуча, по спині йшов рівний пробір і вона спадала рівенькими кучерями по його обидвох боках і по хвості. Любив він, коли мої сестри чесали його і займались педикюром його нігтів.

Гектор міцно переживав всі родинні події, і радісні і сумні. Пригадую свої виїзди: їхав я на службу до фльоти в початку I світової війни. По старому українському родинному звичаю в останній момент всі без винятку присутні сідають. Гектор спочатку теж сів, але потім підійшов до мене, поклав свою

голову мені на коліна і глянувши мені в очі своїми розумними очима, подав мені свою лапу, яку я мусів йому стиснути. Потім всі вставали, хрестились на ікони і наставало прощання. Якщо Гектора не брали на двірце, то він до самих воріт садиби проважав легким, сумним гавканням. Пригадую і свої приїзди з фльоти під час війни, коли Гектор з голосним гавканням кидався на мене так, що ледве можно було устоятись і все намагався лизнути в уста.

Але памятаю і свій останній приїзд до маєтку на коротеньку відпустку з Києва в жовтні 1918 року за часів гетьмана, коли я служив старшим адютантом Українського Морського Міністра і потім мій відїзд, коли Гектор вже підстаркуватий — 11 років, — якби інтуїтивно перечуваючи, що вже ми більш не побачимось, підійшов до мене, поклав свою голову мені на коліна, дав лапу і так сумтно глянув мені в очі, що цей вираз його очей я памятаю по сьогодні.

І дійсно його доля була така: в грудні 1918 року мої батьки тікали від большевицького наступу з Глухівщини до Києва. Батько був дуже здивований, що Гектор сам залишився в садибі. Коли большевики, як оповідали пізніші селяни, увійшли до садиби, то Гектор, як великий дикий звір кинувся на них і вони його розстріляли.

Капітан-Лейтенант фл.

С. Шрамченко

АБОНДАН СВЯТКУЄ 22. СІЧНЯ

Гурток Приятелів Т-ва борців за незалежність Укр. Нар. Республіки прислав повідомлення про святочну академію, переведену дня 23. січня. У почесній президії засіли представники грузинів п. Гварджаладзе, естонців п. Кухі і козаків-самостійників п. Куліков. По доповіді та відспіванні національного гимну забрали слово й гості, а серед них визначилась промова грузинки п. Гварджаладзе. Бадьоро і дружньо закінчилась неофіційна частина академії. Зприводу свята

НОВІ КНИЖКИ

Дарія Ярославська: В ОБИ-МАХ МЕЛЬПОМЕНИ. Роман. Видавництво Миколи Денисюка. Буенос Айрес, 1954. Обкладинка роботи Б. Крюкова. Стор. 415. Ціна 2 дол.

Дарія Ярославська поставила собі в цій книжці завдання — накреслити середовище. І то таке, що всіх однаково хвилює: і тих, що причасні до нього, і тих, що здалека за ним слідкують. Це є середовище театру.

Вона спирається в описі на всіх його одиницях — на адміністраторі, режисері, акторах, музикантах, декораторах, білетерах і прибиральниках. Кожна з цих осіб показана в увесь ріст. Їх переживання пливають побіч себе, іноді перехресшуються, іноді зустрічаються, але всі однаково зв'язані з тим таємничим світом блиску, що його дає театр.

Центральною постаттю повісти є директор театру, що лучить у своїй особі два світи. Тверезий, міщанський, із якого вийшов, і приманливий, чужий, що його до нього все тягнуло. Впродовж цілої повісти він чує цей конфлікт у душі і виходить із нього переможно, хоч і розбивається в ньому його особисте щастя.

А довкруги нього пливають любовні почування, спалахи здрості, вогники злорадості й жаль невдоволення. На цьому тлі йде творча праця театру на службі Мельпомени. А довкруги неї середовище, немов пересувними картинками змальоване. Побудова повісти нагадує до деякої міри фільм.

Книжка виповнила прогалину в творчості письменниці, що лежала між „Полином під ногами“ і „Поміж берегами“. Л. Б.

ІЗ МУЗИЧНОГО СВІТУ

Маргарита Матіяшевська, яка нещодавно закінчила міжнародно консерваторію в Парижі, іменована в навчальному році 1954/55 професором співу тієї ж консерваторії.

управа Гуртка вислала привіт українським інвалідам, б. воякам Укр. Нар. Республіки.

Українська співачка Дітройту

Українська громада в Дітройті часто слухає її ліричного голосу. Доня Стефанія Демрей співає вже кільканадцять літ і все являється новою й чарівною для своїх слухачів.

Вона уродженка Канади. У Віндзорі молода Доня Стефанія Вербовицька почала музичні студії й закінчила їх у 1937 р. в консерваторії в Торонті.

Розмова з нею розгортається в радісне переживання. Її гарні голубі очі і свіже лице сяють від якоїсь внутрішньої сили.

— Є три етапи в моїй музичній праці, — каже вона. — Три переживання, в яких я зміряла свої сили. І хоч вони дуже різні, проте дали мені повне вдовolenня.

— Перше — це була моя участь у фільмі „Ой, не ходи Грицю“, що її ставили тут у 1938 р. Мене, ще молоду студентку, притягнули тоді для ролі Дарини, навіть не для співу, а за мою чисту українську мову. Праця над фільмом дала мені дуже багато. Ще раз кажу — я зовсім не мала нагоди співати. Але зустріч з українськими мистцями, хором Кошиця та й ціла атмосфера підготовки ще й сьогодні жива у моїй пам'яті. Пригадуються не тільки радісні епізоди, але й трудніші... От, хочби той, як би їздили шукати снігу, щоб вивести кілька зимових сцен!

— Друге — це був мій виступ в опереті „Барон Циганів“ у 1940 р. Її ставив Укр. Нар. Дім у Торонті і мені припала там ролля Сафі. Пам'ятаю, як я хвилювалась! Але музика Коломана впокоєє й від того часу все має для мене цю прикмету.

— Але найбільше я розгорнула свої здібності, коли в Дітройті стала працювати в українською радіопрограмою, яку провадило подружжя Шустакевичів. Це було сім літ наполегливої праці для української громади. Щотижня давали ми добірно зложену програму з лі-

Співачка Доня Стефанія Демрей

тературних і музичних точок з оркестрою. Тоді то я підбрала собі відповідний репертуар і побачила, що мені властиво лежить шлях камерної співачки. Я зрозуміла українську народню пісню і полюбила її до глибини душі.

Із цих трьох можливостей — фільму, сцени й концертної естради — Доня Стефанія Демрей вибрала третє. Воно відповідало її зосередженій вдачі. А може заважило й щось іншого?

— Так, — відповідає. — У Дітройті я пізнала свого чоловіка і в 1943 р. вийшла заміж. Подружжя й материнство відкрило передо мною зовсім нові обов'язки. Я — мати трьох синів і мій Петро, Давид і Василько вимагають всієї моєї уваги. Хіба можна погодити з тим фільмову чи сценічну працю?

Це справді трудно. Але Доня Стефанія Демрей залишається співачкою. Для заробітку вона співає в американській церкві, де високо цінують її мелодійний голос. А для своєї громади вона співає пісні Лисенка, Леонтовича, Гайворонського, — співає радо й безкорисно, щоб

своїм талантом послужити українській справі.

Своє музичне вміння вона передає своїм синам. Петрусь грає на скрипці, а Давид на фортепіані, лиш малий 4-літній Василько ще не пробував ніякого інструменту. Три стрижені голівки з'являються між концертними світлинами матері — цілий її світ.

Та Доня Стефанія Демрей зв'язана також з українським жіноцтвом. Вона членка 37 Відділу СВА і завжди радо відгукується на його потреби. У взаєминах з Інтернаціональним Інститутом вона допомагала своїми виступами, при супроводі Ольги Шустер-Шустакевич. Останньо взяла участь в академії з нагоди X. Конвенції СВА в Дітройті.

Співачка навязала тісні взаємини з новоприбулими мистцями. Між ними радо згадує покійного проф. Пюрка і проф. Ірину Решетилевич, що їй акомпанювали. За її заохотою вона вибралась на зустріч мистців до Торонта вліті 1954, що дала перегляд наших мистецьких сил.

Л. Буря

Оксана Лотоцька-Токаржевська

Недавно тому перебігла через нашу пресу вістка про смерть кн. Івана Токаржевського, б. укр. посла в Царгороді. Лиш на п'ять літ пережив він свою дружину Оксану Лотоцьку, що упокоїлась у січні 1950 у Лондоні. Ми присвятили їй у тому часі коротку посмертну згадку. Та в міжчасі її дружина, що жив спогадами про неї, надіслав нам різні матеріяли, з яких можна зачерпнути нові відомості про цю жіночу постать. У пам'яті її смерті варто пригадати нам її шлях.

Оксана Лотоцька вперше виступила на широку арену в Царгороді, де вона була особистою секретаркою свого батька Олександра Лотоцького, посла УНР в Туреччині. В споминах О. Лотоцького розгортається перед нами оте складне і хви-

лююче життя у цій столиці. Українське посольство мало перед собою дуже трудні завдання. Розгорнути в усю ширину заступництво України в Туреччині, навязати взаємини з усіма іншими посольствами та полагоджувати й інші місії політичного характеру — ось схематично окреслений засяг його завдань. Як особиста секретарка свого батька Оксана Лотоцька служила йому своїм знанням мов (вона вела всю французьку кореспонденцію та перекладала при офіційних зустрічах дипломатів). Щоб сповнити як слід цю свою роллю, вона стала читати фахову літературу, як міжнародне право, історію дипломатії, спеціальні словники чи тексти міжнародніх умов. Згодом придбала собі в цій діяльності широке знання. Вона ста-

ла вправним дипломатичним співробітником, що знає, як важно добре переложити фразу та вистилізувати комунікат.

Та в Царгороді Оксана Лотоцька увійшла в ще одну діяльність, в якій блистала потім усе своє життя. Посол України в Царгороді мусів навязати широкі товариські зв'язки.

Олександр Лотоцький зложив візити турецьким політикам та дипломатичному корпусові й широко відкрив свій дім для зв'язків з ними. Дочка його Оксана показала у тому не оціненим помічником. Разом із овоєю матір'ю вона вміла поставити ці прийняття на належну висоту. „Четверги“ в українському посольстві стали атракцією царгородського товариства. Бували тут поважні турецькі достойники та їх дружи-

Двадцять п'ять літ тихої праці

Без великого розголосу відсвяткував 48 Відділ США на півночі Філадельфії 25-ліття своєї праці. Докладний перебіг свята обговорено в нас у ч. 1, 1955. А тепер хочеться глянути й на працю того Відділу, що є одним із активніших у Союзі Українок Америки.

Товариство постало у 1929 р. і прийняло імя Ольги Кобилянської, як своєї патронки. У 1935 році приєдналось до Союзу Українок Америки і стало 48 Відділом США. Впродовж цілих 25 літ свого існування Т-во ім. О. Кобилянської живо співпрацювало з українською громадою Філадельфії. Актуальні справи знаходили в нього все піддержку і зрозуміння та в списку пожертв всі вони закрипилися.

Голова Відділу Марія Бабяк складала на ювілею звіт із діяльності. В її словах не було хвальби чи самопевности, — роботу свого Відділу вона вважала самозрозумілою. Тому вона не підкреслювала того чи ін-

шого почину а лиш ствердила повсякчасну готовість жіноцтва та повагу, якою воно користується у своїй громаді.

Її слова підтвердив звіт секретарки Марії Барановської, яка відчитала фінансове звіт доповідання. Ми почули, що 48 Відділ пожертвував за 25 літ 5,022 дол. на різні громадські цілі. У цих жертвах передове місце займає церква й школа в Найставні (1,285 дол.), далі допомога хворим членам (483 дол.) та допомога скитальцям (284 дол.). На цілі Американського Червоного Хреста пожертвовано 175 дол., вкладка до УКК виносить дотепер 135 дол. На ювілейні дари різним установам і особам зложено 238 дол. Дальші жертви дрібніші та немає між ними актуального клича, що не знайшов би відгуку і щедрої руки.

У проводі товариства працював ряд жінок, що відзначились енергією. Першою головою була Пелагія Романюк. Далше слідували Тетяна Костик, Софія

Містермен, Михайлина Шагала, Юстина Лопушанська, Катерина Кондира, Емілія Слободзьян і врешті теперішня Марія Бабяк. Секретарками були: Тетяна Костик, Юстина Баран, Емілія Слободзьян, Марія Бабяк, Вікторія Савчинська, Ева Мандро, Пелагія Владика, Анна Волчак і теперішня Марія Барановська.

У своєму архіві 48 Відділ переховує дбайливо листування з делегатурою Об'єднання Українських Жінок у Байроїті. Із цим гуртом лучили його в рр. 1947-48 тісні зв'язки: 48 Відділ посилав туди пачки для піддержки скиталок і діставав звіт доповідання. Є тут побажання й подяки за підписом голови делегатури О. Целевичевої і голови розподільної комісії Ол. Сенюти. Вони свідчать про живу сполуку, яку навязало наше жіноцтво з-за океану в тому часі коли скиталки найбільше її потребували. Тому уряд і членки 48 Відділу відчували як велике признание привіт Ольги Целевичевої в день ювілею, що його надіслала вона з Нью Йорку, пам'ятаючи про недавній тісний зв'язок.

ни, приходили їй чужі дипломатичні представники. Тут зав'язалась пріязнь Оксани з Даніцею Христич, дочкою сербського посла.

Ось що пише про ті часи її чоловік:

„Серед цього міжнародного товариства Оксана, маючи завжди на увазі українські справи, уміла в кожній розмові ними людей зацікавити: чи це в розмові з археологами, як директор музею Гамді-Бей, чи сугеруючи композиторам українські теми до їх мистецьких творів. Уміла це робити з тактом, не як нудну пропаганду, а як звичайну салонну розмову інтелігентних людей. Колись її приятелька Даніца поскаржилась одному знайомому:

— Вона нас усіх запрягає до свого українського воза, навіть не знаємо як і коли...

Та це не перешкоджало їй дати себе запрягати все наново й залишитись вірною приятелькою її і в Парижі, і в Римі, аж до своєї смерті у 1946 р.“

Коротко тривав її царгородський „старт“, бо до жовтня 1920 р. Та він дав Оксані напрям зацікавлень на все життя. Вперше випробувавши свої сили, Оксана потім видосконалювала свої здібності на дальших етапах еміграції.

У Царгороді заіснувала ще одна подія в її житті. Тут вона пізнала й покохала свого дружини, кн. Івана Токаржевського-Карашевича. У травні 1922 відбувся в Бадені біля Відня їх шлюб. Обєднавши своє життя, вони вже разом сповняли своє призначення на еміграції.

Дальший життєвий етап Оксани Лотоцької-Токаржевської можна поділити на перебування в Парижі й Римі. Та поза зміною середовища вони між собою багато не різняться. Знов поставила вона себе на службу українській справі. І коли в Царгороді товариська сторінка взяла перевагу над політичною, так тут вони зрівноважились.

Ось які почини постали в Парижі завдяки її ініціативі:

Низка виставок наших малярів під патронатом Cercle d'Etudes Ukrainiennes, в улаш-

туванні яких їй помагав багато маляр Василь Перебийніс.

Великий концерт української пісні, під тим же патронатом, другий менший та мистецьку частину інших маніфестацій, як напр. з приводу 300-ліття народин І. Мазепи.

Матеріал для книжки Роже Тіссерана про Україну і переклади виїмків із української літератури. Тут О. Токаржевська проробила всю допоміжну роботу для французького вчено-

Оксана Лотоцька-Токаржевська

го, визбируючи для нього весь матеріал.

Рівнорядно з тим ішли її заходи на товариському ґрунті. В її салоні завжди було повно і то переважно людей старших, із ставищем політичним і науковим. Умінням товариської розмови вона володіла бездоганно і дбала майстерно про те, щоб у її товаристві люди не нудьгували. Можна сміло сказати, що праця Cercle d'Etudes Ukrainiennes завершувалась або й починалась у цих скромних чотирьох стінах її мешкання, що його знали всі французькі приятелі України.

Переїзд до Італії впровадив її в нові життєві умовини. Під впливом італійської старовини відновились в Оксани Токаржевської її мистецькі зацікавлення і вона почала студіювати археологію. Та політична напруга в тодішньому світі уділи-

лась їй також і в тому часі вона починає писати.

Ще в Парижі під час кампанії з приводу голоду вона помістила в „Прометею“ статтю французькою мовою на цю тему та дала багато матеріалу до французької преси. У Римі вона стала постійною співробітницею поважного місячника Corriere Diplomatico e Consolare та Osservatore Romano. Її статті відгукуються на актуальні політичні теми („Подвійна перемога Італії“, „Франко-московський альянс і доля Карпатської України“, „Мозаїка націй у ССР“ і т. д.) і насвітлюють культурні проблеми („Про Л. Толстого, його аморальність і антихристиянство“) та подібне. В Інституті Фашистської Культури вона мала доповідь про советську конституцію, де виказала солідне знання міждержавного права.

Останні роки свого життя Оксана Токаржевська прожила в Лондоні. Із підірваним здоров'ям та знеможена воєнними переходами вона вже не могла тут розвинути подібної праці. Та увійшла в Об'єднання Українських Жінок, бажаючи піддержати новопереселене жіноцтво. Тут вона прочитала доповіді про княгиню Ольгу й Олену Пчілку, яку знала особисто.

Коли переглянемо оце життя, що обірвалось передчасно, стає нам ясно, яку цінну роль сповняла ця культурна й освічена одиниця. На нашому визвольному фронті вона стояла в передовій лаві, озброєна знанням і товариським виробленням. Їй лиш коротко було дано діяти у справжній амбасаді та своє завдання, хоч у трудніших умовах, вона в цьому напрямку розвинула та сповнила. **Л. Б.**

УКРАЇНЬКА КЕРАМІКА НА МІЖНАРОДНЬОМУ ГРУНТІ

Комітет Міжнародньої Виставки модерної кераміки запросив до співучасті відому українську малярку Іванну Нижник-Винників. На виставці, що відбудеться у червні в Каннах, буде виставлена найкраща кераміка з сорока країн.

✠ Посмертна згадка

Вунсакет, Р. А.

Дня 7. січня на наше Різдво рознеслася сумна вістка, що членка 29 Від. **Софія Боднар** відійшла у вічність. На вигляд здорова жінка приготувала святу вечерю, разом із родиною спожила її, а по півночі відійшла у вічність, покидаючи у смутку свого чоловіка, чотирьох синів і одну дочку.

Членки нашого Відділу прибули дня 9. січня на спільну молитву до погребового заведення, а в понеділок у великому числі на похорон. По похороні відбулись у парохіяльній галі поминки. Заходами о. пароха Голотяка переведено збірку і призначено 10 дол. на Фонд „Мати й Дитина“, 10 дол. на фонд „Православного Слова“ а 38 дол. на мальовання нашої церкви.

Спи спокійно, дорога сестро нехай земля буде тобі пером!
Ксеня Чагарин

Торонто, Онт.

У першу річницю смерті піонірки **Анни Стахів**, родом Глинки хочемо згадати цю жінку, що була тихою й скромною, а невсипущою робітницею на народній ниві. Народилась у подільському селі Денисові. По закінченні нар. школи стала членом Клуба Руських Дівчат, а пізніше читальні „Просвіти“ Співала в хорі, брала участь в аматорському гуртку. Удвох із **Іванною**, що пізніше прославилась у Галичині, як коператорка і журналістка, вони — „Янка і Гануся“, як їх у селі називали — організують дівчат і працюють над освідченням жіноцтва.

Перша світова війна розчарувала її, що вже була заміжня й стала матір'ю. Вона виїхала до Канади, де в **Алберті** жив її брат **Гриць Глинка** (батько б. посла **А. Глинки**). Тяжко працювала, щоб спровадити своїх дітей, а коли вони прибули, післала їх учитись. Живо цікави-

лась громадським життям і по-матірньому приготувала самітних дівчат-емігранток. В **Алберті** захопила їх депресія і ціла родина переїхала до **Торонта**.

На **фармі**, недалеко **Торонта** вона виховувала своїх внуків в українському дусі. Завдяки їй вони говорять гарно українською мовою. В її домі завжди відчувалось українську ширість та зберігалось українську традицію. Односельчани покійної добре памятають її жертвенність. Коли в 1934 р. згоріла більша частина села, тоді **Анна Стахів** і її діти зібрали більшу грошову суму та прислали її погорільцям. А вже найбільше серця виявила тим, що знайшлися на скитальщині та підписала багато афідавітів на виїзд до Канади.

Нехай земля прибраної батьківщини буде їй легкою!

Односельчанка **Текля Івасків**

ПОДЯКА

Оцим складаю щирю подяку Матірному Союзові Українок у **Нью Йорку** за панахиду, яку за починком його відправлено за душі бл. п. наших світлих громадян **Ганни Совачевої**, **Лідії Садовської** і **Тамари Панченко**. Цей гарний прояв глибини жіночих почувань, цей ніжний вияв жіночої спаяности і солідарности пройняв мене до глибини душі.

Д-р **Петро Панченко**

З ЛІТЕРАТУРНОГО СВІТУ

На літературному конкурсі ЗУАД-Комітету одержала другу нагороду поетка **Діма** за твір „Пересаджені квіти“. Цю песу перейняв до вистави **Український Театр** в Америці.

ІЗ ВИСТАВ НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА

У грудні влаштували студенти **Іллінойського Університету** з нагоди Міжнародного Фестивалю українську виставку, в якій показали кімнату прикрашену українськими вишивками.

Чи ви вже вирівняли передплату на 1955 р.?

ІЗ ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Міри у приписах

У мене є одне побажання до відділу „Що варити й пекти“. Можливо, що для досвідчених господинь ті приписи є прості й зрозумілі, але для господинь із меншим досвідом треба би подавати все докладніше. Наприклад: як зрозуміти вираз — 1 ложка муки або одна скупа ложка муки? Також не розумію виразу: „зварити маринату, щоб була легко квасна“.

Мені здається, що для „скупих“ ложок і „легко“ квасних маринат можна б знайти точний вимір чи вагу і так їх треба подавати.

Галина Слінко
Шикаго, Ілл.

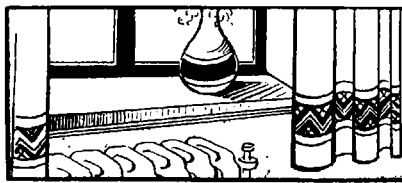
Давніше ми подавали виміри в унціях та фунтах. Та читачки домагались кількості харчів при допомозі горняток (кап) і „ложок“, тому що мало хто має вдома вагу, а в крамниці не люблять розважувати. Отже тому ми перейшли на таке окреслення, яке зрештою примінують усі американські куховарські книжки. Щодо виразу „скупа“ ложка, то її можна ще окреслити виразом „неповна“ або $\frac{3}{4}$ ложки. Такі горнятка і ложки можна купити стандартні в крамниці з господарським приладдям.

Щодо маринати, то Ваша правда, що треба було окреслити приладження її докладніше, коли хтось її ще не робив. Та в попередніх числах ми подавали вже її приладження й не хотіли ще раз усього повторити. Легко квасна марината — це 3 ложки оцту, (у приписі це зазначено) — розпушені у двох горнятках води.

З НАУКОВОГО СВІТУ

На науковій конференції **НТШ**, що відбулась у жовтні м. р. у **Торонті** д-р **Стефанія Жмуркевич** прочитала доповідь про „Перші десятиріччя поселення українців у Канаді у світлі урядових звідомлень державних чинників Канади“.

У листопаді відбулось наукове засідання **Історичної Секції УВАН**, присвячене 60-літтю народин голови Секції проф. д-ра **Бориса Крутницького**. Вступне слово на тому засіданні виголосила містогорова Секції проф. **Наталія Василенко-Полонська**.

У НАШІЙ ХАТІ

Весняні роботи у квітнику

Місяці березень-квітень — найважливіші для упорядкування нашого квітника. Приповідка каже: „Один день прогавлених весняних робіт, — спізнений цілий рік“.

Як лиш земля добре обіснує, беремося до роботи. Землю під кущами не перекопуємо, а лиш плитко пересипуємо і вирівнюємо граблями. Садимо всі кущі — зимотривалі квіти-билинки, рожі і деревця. Травники, погноєні пізно восени компостом, вискороджуємо сильно граблями. Місце на нові травники, перекопане восени, заскороджуємо граблями, а щойно при кінці квітня, зпочатком травня, коли потепліє, засіваємо мішанкою трав.

Старі зимотривалі квіти-билинки треба очистити від торічних решток бадилля та листя, а землю довкруги плитко пересипати. Рання весна — це найкращий час, щоб їх пересаджувати й ділити. З цибульковобульб'ястих рослин садимо в квітні лиш глядіюлі і монбреції, всі інші, як далії, канни і бегонії щойно в травні. У перших днях квітня висіваємо також однорічні квіти, починаючи від лицарської остроги (*delphinium ajacis*) і пахучих горошків (*lathyrus odoratus*). Посіяні рано однорічні квіти скорше сходять і менше наражені на посуху.

Квіти, вразливі на мороз як тикви (гарбузи), настурція, висіваємо щойно в травні, а також тоді висаджуємо розсаду, виплекану в парниках, бальзамів, ціній та чорнобривців.

Коніфери (шпилькові дерева й кущі) висаджуємо при кінці квітня, саме тоді, коли молоді гони починають „рухатись“.

Посадивши їх, зараз же добре підливаємо, а коли є посуха, тоді цілі кілька разів оприскуємо водою.

Пеляргонії та фуксії, переховані через зиму в кімнатах, висаджуємо в половині травня з вазонків у квітники. При пересадженні відповідно їх притинаємо. Пеляргонії (геранії, мушкательки) дуже добре надаються до обсаджування скриньок перед вікнами й на балкони і люблять соняшні місця. Фуксії люблять радше півтінь. Висаджені надвір, розвиваються гарно, у вазонках виставлені на сонце — гинуть. Потребу-

ють частого підливання, не за легкого і сильного ґрунту.

Весною обрізуємо кімнатні рослини, як лавр, мірт і олеандер, щоб надати їм відповідного вигляду. Листя кімнатних рослин обмиваємо губкою й літєлою водою від порохів, а також мшиць, що нераз перед весною їх нападають. Кактуси й інші кімнатні квіти, що їх думаємо влітку виставити у квітнику, лиш поволі привчаємо до перебування на вільному повітрі. Звичайно виносимо їх щойно у другій половині травня надвір.

Роман Коцик

ІЗ ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

У журналі з вересня м. р. згадується, що деякі квіти вимагають ґрунту, багатого „в порохнячку“. Прошу пояснення, як такий ґрунт зладити, тобто які добрива до того потрібні та подати їх англійську назву.

О. Соневицька
Нью Йорк

Ґрунт багатий „у порохнячку“ — це земля багата у перегнилі органічні складники. Можуть вони бути з тваринного навозу, компосту, або зелених погноїв. По-англійськи: Humus.

Коли хочемо збагатити ґрунт у квітнику в порохнячку, навозимо його органічними добривами. Є земля з природи багаті в порохнячку, напр. викорчований ліс, довгий час не оброблюване поле, на якому буйно росли трави.

Рослини витягають із ґрунту потрібні їм складники і тим виснажують ґрунт. Щоб не допустити до його вичавлення, додаємо до ґрунту добрива. Найкращим добривом у квітнику є компост, бо має всі потрібні складники у відповідній пропорції. Як його придбати, подав я в „Н. Ж.“ ч. 5, 1954,

ст. 15. Та коли власного компосту не маємо, можемо набути такий у кожній городничій крамниці. Роман Коцик

ЧИ ВИ ВТОМЛЕНІ?

Перемінні вітри провіяли нас на провесні. Вже досить маємо тієї скучної зими. Радо вітаємо перший соняшний промінь, що вдирається крізь завіски до кімнати. І вже мріємо про прохід до парку в найближчу неділю.

Та водночас чуємо втому. Нам важко рушитися чи щось підприємити. А все кругом драгує нас, крик дитини, чи свист трамваю. Чи не хвороба якась, мигне думка. Що це чіпилося мене?

Може й хворобою не можна назвати, цієї весняної втоми, що відбивається на організмі, за довгий зимовий спокій. Зужиткувалось усе, що ми придбали минулого літа. Ми доложили ваги та не подбали про довіз вітамінів. І їх нам тепер бракує.

Та є вже зелена городина

ШИЄМО ВДОМА

Багато з нас уже має власну машину до шиття. Ми купили її на сплати щоб у хаті можна щось перешити, або при допомозі форми вшити щось нове. Особливо там, де є діти — машина до шиття необхідна.

То в поспіху нашого щоденного життя ми не обзнайомились докладно з її механізмом. А це велика хиба! Бо свою машину треба добре знати, щоб зрозуміти її правильний хід і відчувати кожну затримку. Тому при купні треба добре поінформуватись. Дарма, що не раз не стає нам слів або виразів. Та при добрій волі і впертості все довідаємось, що нам треба знати.

Окрім того треба дбати про її удержання. Машина повинна бути прикрита тоді, коли її не вживаємо. Інакше вона припадає порохом і більше підлягає впливам вогкості. Щомісяця треба її добре витерти з порохів. Запускати оливою що три місяці.

Для нас важне також приладдя до шиття, що повинно знаходитись при машині. Ножиці середньої величини повинні лежати завжди в засуvcі, як також мірило (ярд) на цераговій стрічці. При шитті потребуємо шпильок і наперстка. Тримаємо їх найрадше в бляшаній коробці, що добре замикається. Не держати їх всуміш із гудзиками й нитками! Тоді важко видобути нам шпильку із цієї суміші.

До перенесення форм повинна в хаті бути біла крейда, що нею рисуємо контури. Її зариси легко стріпуються з матеріялу. Гірше з ясним матеріялом, на якому недобре відбивається рисунок. Тоді вживаємо синьої крейди, але обережно, бо її не легко позбутись із тканини.

кругом нас! Наспіли з півдня свіжі овочі, що дають життєдайний сок. Подбаймо, щоб усе це увійшло до нашого стравовису! Особливо в наших дітей, що на весні бувають склонні до недуг. Проганяймо весняну втому!

Також треба мати вибір ігол до кожної роботи. Що вище число, то тонша ігла, але їх можна купити також сортовано в різних величинах.

ЗИРК У ТУТЕШНЮ КУХНЮ!

Обід „в одному горшку“

Відживні складчики, зложені в одну страву, що її скоро можна приладити, дають добрий, поживний обід, що ним часто користується американська господиня. Подаємо два приписи на „касрол“ на м'ясні й пісні дні.

Casserole на пісний день

Потрібно на 4 особи:

- 1 горнятко макарану (слимачки — Elbow)
- 1 пушка риби Туна (Sea Chicken)
- 1 пушка грибової юшки
- $\frac{1}{4}$ ложочки соли
- 2 ложки масла

Зварити макаран, посолити й помастити маслом. Перекладати верстами дрібно посіченою рибою, зверху полляти грибовою юшкою і вложити до печі на 25 хвилин на 325 ст.

Casserole на м'ясний день

Потрібно на 4 особи:

- 1 горнятко макарану (слимачки — Elbow)
- $\frac{1}{2}$ ф. меленого м'яса (половину волового, а половину вепрового, або саме волове)
- 1 яйце
- 2 ложки тертої булки
- 1 мала пушка помідорового соку
- 2 ложки масла
- соли, перцю, а хто любить і цибулі

Макаран зварити до половини, помастити маслом. М'ясо приправити, як на січеники, з яйцем, булочкою, цибулею, перцем і сіллю. Зробити 4 більші або 8 малих кульок. Переложити макаран м'ясними кульками, залляти помідоровим соком і дати до печі на 35 хвилин на 350 ст.

НАЙКРАЩИЙ ДАРУНОК ДЛЯ ВАШОЇ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПРИЯТЕЛКИ — ЦЕ ТВОРИ ЛЕСІ УКРАЇНКИ:

“SPIRIT OF FLAME”

Замовляти в Централі США.

ІЗ ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Для дитячої сторінки

Пересилаю 5 дол. на пресовий фонд „Нашим Малютам“. Це з „банку“ нашої 3½-річної доні, яка так дуже радіє, коли листонош вручає журнал. Тоді вона скоренько шукає дитячої сторінки і зараз же просить:

— Бачис, мамцю? Є для доні казоцки! Цитай!

Я тоді лишаю всю роботу, сідаємо вдвох і читаємо.

Прикро мені, що не можемо дати більше на таку цінну духову поживу для наших маленьких, але обіцяємо завжди її підтримувати й про неї пам'ятати.

Леся і Тамарочка Бідний Шикаго, Ілл.

Ось який відгук знайшов наш заклик за піддержку дитячої сторінки! Багато дітей чекає нашого журналу, як і Тамарочка з Шикаго. Неодна мати знаходить на дитячій сторінці розраду для сінка чи доні. А чи подумає вона, з яким зусиллям приходиться продовжувати її, коли наші письменники щораз більше обтяжені працею й не в силі віддатись творчості для дітей! Прохаємо не забувати за пресовий фонд сторінки „Нашим малютам“, якщо маємо продовжувати її. — Ред.

ДІТРОЙТ, МИШ.

Уродини членки 26 Відділу

Дня 13. січня діти і внуки нашої членки п. Меланії Годованець запросили гостей, щоб вшанувати її уродини. У домі її сина Василя і невістки Дороти гості забавились до пізна, обдарували її гарними дарунками і зложили 10 дол. на прес. фонд „Н. Ж.“. На збірку зложилися: пп. Турак, Козачок, Шинерд, Прокопович, Тачук, Годованець, Кульчицька, Мартин, Носіта, Мартишок, Радавська і Косінська. Бажаємо п. Годованець сили і здоров'я далі з нами так гарно працювати, як дотепер!

Ю. Кульчицька

До підсумків 70-ліття

В попередньому числі подали ми перегляд того, що принесло нам святкування 70-ліття. Насвітлення ідей жіночого руху, перегляд здобутків і з'ясування актуальних цілей і завдань.

Та це святкування кинуло й жмут світла на певні недостачі. Кожний рух має свої світла й тіні і в цьому саме його сила, коли він цих тіней не боїться. Здається, що й нам час глянути в вічі цим недостачам. Попробуємо хоч одну з них насвітлити належно та подумати над її усуненням.

З нагоди роковин 70-ліття у нашій пресі піднялось широко це питання, яке обговорювали представниці різних земель. Наше суспільство звернуло увагу на справи жіночого руху. І вже тут і там піднесли голоси, як жіноцтво повинно вшанувати ці свої роковини. Одні подумали про ілюстровану книжку казок для малят, другі про збірне видання творів одної письменниці, треті про уфондування одного зшитка Енциклопедії. Мабуть ланцюг порад ще не припинився, бо все ще приходять деякі. І все наново свідчать про те, як мало розуміє наше суспільство наш жіночий рух.

Справді! У нас уже привикли до того, що жінка є активна у громадському житті і що вона може щось поставити. Ці поради є доказом призначення до її видавничих і фінансових спромог. Але при її діяльності все беруть під увагу служіння громаді. Вона повинна зробити це для когось, подбати про чиюсь користь, видвигнути чиюсь заслугу, послужити якійсь ділян-

ці. Вона повинна жити для когось і діяти в тому напрямку.

Служіння громаді — це почесне завдання. Воно впливає з прикмет материнства, що обумовлює в кожній жінці її ставлення до життя. Але материнство має в житті, як і в громаді ще одну прикмету. Це є порядкуючий чинник, що опертий на високих моральних вартостях, кермує родиною. Разом із материнською посвятою українська жінка перенесла його теж у громадське життя своєї спільноти. Отже в суспільстві вона не лише хоче **служити**, але й **діяти**, порядкувати.

Тому доброзичливі поради на 70-ліття жіночого руху не зовсім схоплюють її роль у громаді. У 70-ліття жіночого руху українське жіноцтво повинно насвітлити свій власний шлях, подумати про своє власне значення. Тому в ті роковини воно видає історію жіночого руху пера Ірини Павликовської, тому воно хоче представити свої здобутки чужині при допомозі публікації „The Woman of Ukraine“. Ці видання допоможуть їй зрозуміти свою позицію і свої завдання у власному суспільстві та в міжнародному жіночому руху.

Це не є самоціль, як дехто може сказати. Це є конечний засіб для освідомлення завдань і напрямних жіночого руху. Коли він не даватиме нових цілей коли не розвиватиметься ізнутри та не шукатиме нових стежок, він завмре на сьогоднішньому етапі. І залишить українську жінку на степені служіння своїй громаді. Степені почесному, але без перспектив на майбутнє.

Вина в цьому лежить не лиш по стороні суспільства. У великій мірі тут теж співвинна українська жінка. Виконуючи свою здавна признану працю в громаді — оте влаштування буфетів, товариських зустрічей, збирання фондів — вона все скромно стоїть у тіні. Вона вкладає масу енергії в це діло і без неї багато промадських починів не завершилось би. Та її вклад уважають samozрозумілим, подібно як у родині щоденної праці матері й господині ніхто не помічає. І з того впливає оте недоцінювання жіночої праці, що так широко прийнялось у нашому суспільстві. У тому власне коріняться оті добрі поради у роковини 70-ліття.

Українська жінка повинна навчитись цінити свою працю і свої зусилля. Світовий Рух Матерей перевів обчислення вартости праці матері у родині. Вислід здивував економічні круги. Час нам призадуматись над вартістю жіночої праці у суспільстві і знайти їй відповідну ціну. Тоді, коли самі її цінитимемо, тоді навчиться й цінити її наше суспільство.

„ЗІРКА“ КОНВЕНЦІЇ

У серпні відбулась річна конвенція Американського Т-ва Вчителів Танку. Валентина Переяславець вивела там три професійні класи вчення і під час бенкету представлено її як „зірку“ конвенції.

ВІДЗНАЧЕННЯ ДЛЯ НАШИХ СПІВАКІВ

У серпні влаштувала українська громада Мюнхену прийняття для Іри Маланюк і Ореста Руснака. У тісному гурті наших чільних громадян мило пройшов вечір.

Як я прийшла до слова

Передімною програма Світового Руху Матерей, укладена на час 13.—15. жовтня 1954 р., тобто для Студійних Днів, на цей раз вперше улаштованих у Німеччині (Бонн-Кельн).

Центральна тема: „Молода мати в економічному житті“. Зразу впадає в очі солідність опрацьованого матеріялу. З різних країн беруть участь визначні особи. Час урахований з німецькою точністю. Всі три дні розподілені по хвиликах.

Я є офіційно визначеною делегаткою СФУЖО, що запрошена М.М.М. репрезентувати Україну. Завважую, що „Україна“ в програмі не згадана. Отже треба переборювати отой холодний бар'єр перед жіноцтвом вільного світу щоб нагадати про свою Батьківщину і тим сповнити благородну місію.

Крім мене, тут ще дві делегатки — українки. Напередодні засідань, увечері ми устійнили моменти свого діяння. Мріяли у тих скупих обставинах часу бодай про кілька речень, бодай з місця двома-трьома словами заманіфестувати свою присутність. Але як?

Мій виступ за побажанням СФУЖО (а це побажання зрозуміла я, як конечність) мав відбутися на засіданні 13. жовтня, що мало тривати від 10:30 до 12:30 годин дня. Сюди входив реферат на тему: „Професійна праця матері відбирає багатьом немовлятам материнський догляд“. Цей реферат скупчував у собі багато підтем. і після того ішов обмін досвідом, що його мали представити, зазначені заздалегідь у тій же самій програмі, 7 державних країн. Останнім був згаданий Уругвай, а далі стояло: „унд зо вайтер“... (і т. д.). Ото в оц дуже проблематичне „унд зо вайтер“ треба було мені якось потовпитись.

Ранком ми втрійку заздалегідь поспішали до місця збору. Запитали в головній розпорядчиці, господині п. др. Шумахер

про можливість виступів. Вона, заклопотана видачею вступних карток, нічого нам не обіцяла. Мовляв, мало часу й виступ не до теми. Вона мала на думці працю п. Витязь, що ми її внесли напередодні („Психологічні й економічні передумови зарібкової праці жінки на Україні“). Та я висунула перед неї стисло опрацьований анкетний матеріял, зібраний по наших посленнях. Вона замозгла, але конкретної обіцянки не дала.

О годині 10:10 після відкриття й обговорення першого реферату оголосили перерву на каву, на яку я, звичайно, не пішла. Заля спустіла. За столом президії сортувала папери молоденька перекладачка, яка на мое запитання сказала, що не всилі мені щось порадити. Тут залишались, крім мене, ще деякі жінки, пильно нотуючи щось до зошитів. Дехто вів живу розмову. Наближалось пів на одинадцять.

Головою засідання о 10:30 мала бути грекиня. І саме її я шукала. Нарешті, таки здибала. Але вона не вміє по-німецьки, а я не знаю по-французьки. Що робити? Тоді я кинулась до однієї німочки і попросила послужити перекладачкою. Та радо погодилась.

Дізнаюся, що грекиня, яка мала головувати, не приїхала, а ця, молода співробітниця має її заступати. Вона відразу взялася відпекуватися від моєї пропозиції. З усього видно було, що вона таки недосвідчена. Її молодий вік, і майже дитяча легковажність однак подавали надію, що на неї вдасться вплинути.

Я розгорнула журнал. В цей же момент погляд її упав на обкладинку „Нашого Життя“, який я демонстративно тримала в руках. Юну грекиню зацікавив ладний юнак у військовому строї. Блиснув жіночий вогник кокетства, і вона спитала, чим він уславився, що попав на обкладинку жіночого журналу? То був портрет Ганни

Дмитерко-Ратич з часів вивольних змагань, а в середині журналу її друга світлина, сучасна.

Завязалась щира коротка розмова з цього приводу. Тема була дуже вдячна, щоб збудувати симпатії до мене, представниці такого героїчного народу, як українці. Наприкінці розмови я подарувала грекині цей журнал і рівночасно ткнула їй картку зі своїм прізвищем і назвою: Україна, щоб вона при першій можливості викликала мене до слова, в якому я пообіцяла подати оригінальні відомості про українську жінку — емігрантку.

І дійсно! Ледве закінчила говорити представниця Бельгії, коли нараз паде з уст моєї грекині слово „Україна“! Зовсім впоперек програми на третьому місці! Мене підорвало та я самовпевнено підійшла до стола. Дарма, що зза столу президії мене голками гіпнотизували здивовані очі чільних представниць. Я їм привітно всміхнулася, наче не помітила їх здивування. Розложила свої папери й почала... Памятала тільки, що не смію зловживати часом. Але подати найважливіше з зібраного матеріялу мушу! Першу точку зустріли ще холодним поглядом, а вже другу, третю... Я бачила, як топиться байдужість, як підіймаються голови, як починають дещо нотувати... Прислухали уважно до кінця.

Коли скінчила, то обличчя сердитих пань тепер мені привітно кивали, а я підбадьорена з поважною міною верталась на своє місце. В голові шуміло. Кажуть, що то були оплески.

Коли прийшла до себе, спостерегла ту ж ділову і поважну атмосферу на залі. Виступи мінялись, як на кіноекрані. На столиках — бльокноти, газети, програмки. То тут, то там поскрипували олівці, пера. Шелестів папір в руках присутніх. Чутно було тонкий аромат гвоздик, що ними прикрашався стіл президії... **О. С.**

Наша містоголова в ЗДА

Вже довгі роки очолює Союз Українок Америки Олена Лотоцька. Її обличчя у „срібнокошому” вінку вже відоме в жіночому світі. Торік сколихнула цілий український світ її поїздка на конгрес Міжнародної Жіночої Ради до Гелсінкі.

Олена Лотоцька народилась у Галичині у відомій священничій родині Фолісів. Вихованка Перемиського Інституту вона живо цікавилась літературою і громадським життям. Та доля судила їй скоро покинути рідний край: як молода дружина священника вона виїхала з чоловіком до Америки. Тут пізнала життя наших молодих дівчат-заробітчанок і перейнялась їх долею. І хоч пережила особисте горе — від пошести еспанки помер по війні її чоловік, а вона залишилась із трьома дітьми — проте вона пам'ятала про свій обов'язок супроти менших сестер. І коли в 1925 р. вирінула проблема об'єднання існуючих жіночих товариств у Союз Українок Америки, то Олена Лотоцька стала його секретаркою.

Впродовж довгих літ вона піддержувала ріст і розвій цієї організації. Під її вмілою ру-

кою молоді жінки-заробітчанки виробились на досвідчених і зрілих громадянках. Вона увійшла у життя американського жіноцтва, щоб вивчити і зрозуміти їх методи праці. Але думки її були все скеровані на допомогу рідному краю, кудю йшло головне зусилля Союзу Українок Америки.

За порадою свого дружини, відомого редактора Володимира Лотоцького — Олена Лотоцька стала пробувати пера. Виявилось, що її журналістичні здібності зможуть послужити організації. І вона стала редагувати сторінку СУА в „Америці”, а згодом, коли організація почала видавати власний журнал, стала його редакторкою. Сім літ вона провадила його, виказуючи вмілий підхід до читачок і легке перо.

Найбільше вичуття дійсності виказала Олена Лотоцька, коли у 1948 дала ініціативу до скликання світового жіночого конгресу у Філадельфії. Цей здвиг жіноцтва у повоєнному часі дав почин до створення Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, що згуртувала різних жіночі гурти в одне ціле.

У СФУЖО Олена Лотоцька

ІЗ ЖИТТЯ ЖІНОЧИХ ГУРТІВ

Жіноча Громада в Чіле

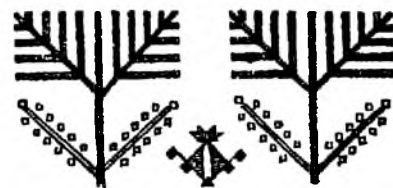
Хоч невеликий гурт жінок зібрався у Сантіяго, проте згуртувався в окрему організацію, яка діє вже кілька літ. Завдяки невтомній праці голови С. Ракочої та управи Жіноча Громада користується у громаді повагою. Це одинока організація, що зуміла оминати різних непорозумінь і зручно об'єднувати при своїх починах усі громадські чинники.

Про засяг праці Жіночої Громади свідчить звіт 1952/53. У тому році товариство перевело 8 засідань управи і 2 ширші сходи членок, присвячені Ользі Кобилянській і Наталі Кобринській. Із імпрез влаштовано День Матері, Просфору з ялинкою, Свято Героїні, Шевченківське свято для дітей і Свячене. Спільно з Церковною Радою переведено Листопадове Свято, а з Українською Громадою Шевченківський концерт, роковини голоду на Україні і вечір св. Миколая для дітей.

Як бачимо рік Жіночої Громади щільно заповнений. Щоб піддержати інвалідів і залишених в Австрії, Жіноча Громада перевела перед Різдом і Великоднем збірку.

Управа Жіночої Громади складається з пп. С. Ракочої, голови, І. Білоскурської, містоголови, Г. Ленько, секретарки, О. Мазяр, скарбнички, І. Войтів, звітової референтки, В. Стефанівської, бібліотекарки. У контрольній комісії пп.: З. Кривоніс і Г. Данилюк.

діє як містоголова в ЗДА й очолює Колегію СФУЖО в ЗДА, являючись найбільш відповідальним по голові СФУЖО членом президії.

Народній стрій для вашої дівчинки знайдете в Кооп. „Базар“

Народній стрій для дівчинки

Дівчатка у шкільному віці повинні мати відповідний народний стрій, що послужить їм і кілька літ. Він складається з вишиваної сорочки, спіднички і попередниці (фартушка). Для прикраси дівчинка носить на голові стрічку й затикується китичками квітів, а на шиї кілька разків намисто. Вінок для малої дівчинки не побажаний, бо це прикраса дорослої дівчини. Мала дівчина не потребує теж корсетки, бо в більшості діти її не носили.

Вишивана сорочка

Сорочка з білого батисту, вишивана взором із збірника Олени Гчілки. Як бачимо, вузький стоячий комір і пазушка

обведені відповідних вузьким узором. — Ціна для 10 літ — \$13.95.

Спідничка

Спідничка може бути з квітчастого шовку, червона, зелена чи синя, обведена тасьмою іншої краски. Ціна для 10 літ — від \$4.50 до \$6.50.

Попередниця

Попередниця (фартушок) із шовку відмінної краски (до червоної спідниці — зелена, до синьої — червона). Може бути вишивана вузьким узором, або нашивана кольоровими галунами. Ціна для 10 літ вишивана \$6.50, з тасьмами від \$2.25 до \$2.95.

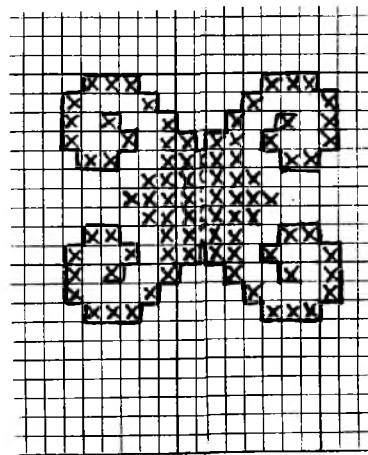
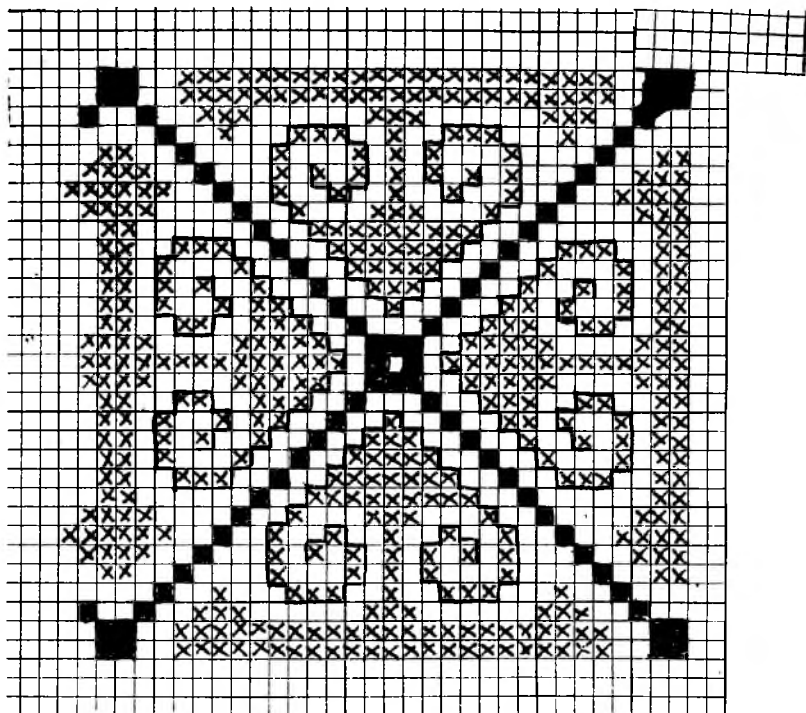

Намисто

Для дівчаток кілька разків намисто від \$1.95 до \$2.25.

Взір для дівочої сорочки

Хрестиковий взір виконаний у двох красках, чорній і помідоровій.

Цілий стрій і поодинокі частини можна замовити в Кооперативі „Базар“

822-823 N. Franklin Street, Philadelphia 23, Pa.

Курка з печерицями

Потрібно:

- 1 молода курка
- городина, як до росолу
- 7 печериць
- 1 ложка масла
- 1 ложка муки
- $\frac{3}{4}$ горнятка сметанки
- 1 жовток
- ложочка січеного кропу

Цілу курку приставити з городиною, як до росолу і води лиш стільки, щоб її вкрило. Коли вже на половину зварена, вкинути печериці. Коли курка вже зовсім м'яка, вийняти і покроїти її, як звичайно (більші кости можна вийняти). Печериці поділити на чверточки. Втерти масло з мукою, розвести росолом, вляти сметанку, магі, трошки зеленого кропу і разом із кусниками курки піддушити на кухні. Подаючи, виложити на полумисок, вбивши до підливи жовток.

До того подається риж.

Крем з оселедців

Потрібно:

- 4 оселедці
- 2 яйця
- 1 ложка масла
- 2 булки
- 3 ложки сметані
- 1 цибуля
- 3 ложки тертого пармезану (твердого сиру)
- мушкатна галка (для запаху)
- 1 ложка тертої булки

Почистити оселедці, отворити і вийняти молочко. Помити і намочити оселедці в воді, з додатком 2—3 ложок молока, міняючи часто воду. Булки, обкроджені зі шкірки, намочити у воді. З оселедців стягнути шкірку і посікти мілко ножем. Утерти масло з двома жовтками, додати витиснені булки й квасну сметану, втерту на терці цибулю, трошки мушкатної галки, тертого пармезану, все вимішати з оселедцями. На кінець додати шум із двох білків, легко вимішати і уложити на

вогнетривалому полумиску. — Посипати легко тертою булочкою і пекти пів години на 350 ступнях.

Карасі в сметані

Потрібно:

- 3-4 карасі
- 2 ложки масла
- $\frac{1}{2}$ ложочки муки
- 2 ложки тертої булки
- 3 ложки пармезану (твердого сиру)
- 1 горнятко сметані

Почистити, посолити й обкачати в муці карасі і на сильному вогні на маслі обсмажити рум'яно. Розколоти горнятко сметані, додати тертий пармезан, дрібку муки і масло із-під карасів. Уложити карасі на вогнетривалій посудині, полляти тією сметаною, а поверха обсипати тертою булкою і кусниками масла. Дати до дуже гарячої печі, щоб лиш зарум'янилось.

Салата з білої редьки

Потрібно:

- 2-3 білі редьки
- 1 ложка оливи
- оцту або цитрини до смаку

Обікрати кілька редьков із лушпини і втерти на яринній терці, або дуже тоненько покраяти. Посолити і нехай постоїть кілька годин. Потім витиснути, заправити оцтом або цитриною й оливою. Можна також додати яблуко.

За Л. Лучаківською

Вітамінний сир

Потрібно:

- $\frac{1}{2}$ ф. сиру
- 1 яблуко
- 1 ложка тертого хрону
- 1 мала цибуля
- 2-3 ложки сметані

Сир розтерти з сметаною, додати тертої цибулі і соли до смаку і вимішати з тертим яблуком. Коли хто любить, може додати тертого хрону.

Годиться до хліба чи вареної картоплі.

Цісарська бабка

Потрібно:

- $\frac{1}{2}$ горнятка масла
- 6 жовтків
- $\frac{1}{2}$ горнятка цукру

- $\frac{1}{2}$ ф. муки
- $\frac{3}{4}$ унції дріжджів
- 2-3 ложки сметанки
- 4 білка
- сіль, ванілія
- трохи родзинків

Втерти масло дуже добре і вбивати по одному жовтка, додати цукор і терти, аж зробиться пухка маса. Дати муку й дріжджі, розпущені в теплій сметанці, соли, ванілії і шум із 4-ох білків. Все легко вимішати і поставити в теплі, нехай підросе. Форму вимастити маслом, висипати булочкою і виложити родзинками. На це виложити тісто і пекти годину на 350 ст.

Крихкий торт

Потрібно на коржі:

- $\frac{1}{4}$ ф. муки
- $\frac{1}{2}$ горнятка масла
- 2 унції мідгалів
- 3 ложки цукру

На начинку:

- $\frac{1}{4}$ ф. оріхів
- 2 унції мідгалів
- 5 ложок цукру
- шкірка з пів цитрини

На склищо:

- 1 табличка чеколядн
- $\frac{1}{2}$ ложочки масла

Коржики: Замісити муку з маслом, додати до того спарені й змелені мідгали та цукор, поділити на дві частини і спекти у тортівниці два коржі. Пекти легко. Коли вистигне, перекладати начинкою.

Начинка: Змолоти волоські горіхи і спарені мідгали, розвести трьома ложками зимної води, дати цукор і цитринову шкірку та добре вимішати. Спідний коржик помастити квасковою мармелядою або порічковою галяреткою, зверху виложити начинку, накрити другим коржем і приложити кружком, щоб не повигинався. На другий день покрити чеколядовою склицею.

Склища: Табличку чеколяди поставити на легкій вогонь, щоб розтопилась. Додати дві ложки гарячої води, неповну ложку масла і розтерти, щоб грудок не було. Гаряче виляти на торт, розвести ножем і прибрати половинками зернят волоських оріхів.

UKRAINIAN WOMAN

OUR ENGLISH COLUMN

WHAT POSITION HAS BEEN GAINED BY WOMAN IN USSR

The woman in USSR has been officially made equal with the man in every respect. One might presume that both men and women would have equal possibilities to work and progress. However, the statistics of 1926 show that out of the number of women employed by the Soviet government, 51.5% were laborers, servants, chambermaids and cooks, 14.8% low paid office personnel, and 33.7% skilled workers in more or less responsible positions.

From 1926 up to now extensive shiftings took place. The above mentioned industrialization of the country drew large masses of women into gainful employment. Moreover, the Ukrainian woman having found out that there had been no protection for women workers, but exploitation by the state capitalism, was trying hard rather to fortify herself with skilled trade. Very many young girls studied in trade schools. The report of March 8, 1953, states that there were at that time 249,000 girls in the colleges of Ukraine. At that time there were in Ukraine 207,000 women teachers, 45,000 women physicians 10,000 agronomists and veterinaries, 60,000 assistant-surgeons and nurses. Out of experts college graduates 45% are women.

These figures prove that the Ukrainian woman, being unable to express herself freely in social life or to find the understanding for her biological and educational functions within the society, had to enter into professional life. Here she attained the prominent position as a specialist and as such played an outstanding part in the life of the land.

The relation of the woman's earnings with that of the man

Nominally the women in USSR possesses equal rights with the man, yet the equalization of earnings is not standardized.

In 1924-25 the "Narkomfin" (people's commissariat of finance) regulated the salaries in the governmental departments, making no discrimination between men and women. However, the salaries had been as follows:

The average monthly salary of a worker:

	1924	1925	1926	1927
Men	44.5	46.9	60.9	75.1
Women	24.6	29.6	43.4	45.7

Since then great changes took place. The first stage leading to this change was the transition to piece-work instead of the time worked. This change encompassed not only the industry but also

the agriculture, and began even to penetrate the governmental offices (e.g. the Soviet authorities began in 1939 to determine the earnings of a typist in accordance with the number of typewritten pages of paper).

This reform again proved oppressive to the woman worker. There is no difference in treatment of men and women in industry and agriculture. There are tractor drivers, on combines, those loading and unloading, as well as feeding cattle. This is being done because of lack of men workers. In addition, there are no established rates for the labor of man and woman. The norms in agriculture, formulated in 1933, have been ever changed, with the object to get more and more from the labor of the collective worker. Therefore the wages in principle are equal for men and women, regardless of the fact that the woman is bound to put more effort and is more worn out by exertion than the man. The effects of this exhaustion of the women were already mentioned in this article.

UKRAINIAN WOMEN'S ORGANIZATIONS ESTABLISH MUSEUMS

The Ukrainian Catholic Women's League in Canada possesses a large number of objects of their folklore, like garments and embroidery. They are now collecting these articles so as to preserve them and to make them known to wider circles.

The League of Ukrainian Catholic Women in Canada possesses a large collection of embroidery, carpets, wood-carving and ceramics. In Edmonton, Alberta, the League arranged this collection in several rooms and opened it to the visitors.

The Ukrainian National Women's League of America, which also has a fine collection of items of Ukrainian folk-art, is likewise planning to set up in the home of their own at Philadelphia a permanent display of these beautiful ornamental objects.

A special Museum Committee has been recently formed under the guidance of Mrs. Stephanie Pushkar.

✽

IMPORTANT ANNIVERSARIES

In February and March the Ukrainians observe the anniversaries of two outstanding personages.

Fifteen years ago Sophia Russova died in Praha, Czechoslovakia. One of the first public workers of Ukraine, a prominent pedagog, she devoted her mature life to the Ukrainian feminist movement. For many years she led the Ukrainian National Council of Women in exile. She participated in various international congresses, like the congress of International Women's Alliance in Rome (1923), the conference of International Council of Women in Vienna (1930), the convention of the Women's International League for Peace and Freedom (1935). In 1937 she was elected honorary president of the World Alliance of Ukrainian Women at Lwiv.

Her personality imparted the course and the goal to the Ukrainian feminist movement.

Twenty-five years ago there

was fabricated and set up by bolsheviks the first monster display trial in Kiev capital of Ukraine. The Soviet government was trying the clandestine Union for Liberation of Ukraine which had been aiming at separation of Ukraine from USSR.

One of the central personages at that trial was Ludmila Staritska Chernyakhivska, a prominent Ukrainian author and public worker. Her role in the ULU and straightforward stand at the trial speeded her sentence.

She was a co-founder of the Ukrainian National Council of Women in 1920. In 1917 she had been elected a member of the first Ukrainian Parliament (Rada) in Kiev.

Her individuality likewise conveyed to Ukrainian women a perfect example of a true patriot and a woman of action in restoring the statehood to the Ukrainian people.

UKRAINIAN DISHES

Ukrainian Babka (Sweet loaf)

½ cup butter
6 egg yolks
½ cup sugar
½ pound flour
¾ ounce yeast
2 to 3 tablespoons cream
4 egg whites
Salt, vanilla
Some raisins

Stir butter well, beating egg yolks one by one. Add sugar, stir until smooth. Combine flour and yeast moistened in warm cream, salt, vanilla, 4 beaten yolks. Stir together lightly, let rise in warm place. Turn out into greased pan sprinkled with bread crumbs and raisins. Bake at 350 degrees one hour.

Baked Fish with Golden Sauce (4-6 servings)

3 lb. fish* sprinkled with salt and pepper
2 T. butter
2 T. flour
2 cups milk
juice 1 lemon
½ tsp. salt
¼ csp. pepper
1 egg yolk
2 tsp. chopped parsley

Clean fish and season; place in generously buttered baking dish. Bake at 300° for 15 minutes. Brown the butter and add the flour. Stir in milk, add lemon juice, salt and pepper — stir in egg yolk. Pour over fish. Advance oven to 400° and bake 5 to 8 minutes.

Garnish with chopped parsley.

* Fresh lake trout, or thick steaks of cod fish or salmon may be used.

Ukrainian women decorating Easter eggs

EASTER EGG — THE SYMBOL OF FRIENDSHIP

Before Easter the Ukrainian women write beautiful designs on eggs. Such an Easter egg, called "pysanka" in Ukrainian, must be found on Easter in every Ukrainian home, as a symbol of luck and friendship. "Pysanky" are be-

ing given to relatives and friends, the young girls give them to boys as a token of particular friendliness.

The Ukrainian women in the free world are arranging special courses for writing designs on

Easter eggs, in order to foster this ancient Ukrainian tradition. There are experienced writers of designs in every large Ukrainian community in the United States and Canada who are producing large numbers of these pretty objects of folk-art every year. They are instructing young girls how to perform this work with skill.

ТАРАС — ПРИЯТЕЛЬ ДІТЕЙ

Стоять собі дерева у садочку,
Цвітуть квітки, і стелиться трава,
А там, під грушею, у холодочку,
Тарас Шевченко спочива.

За тином видно Галочку й Оксанку,
Прийшов Петрусь і сів на перелаз:
„Добрідень, дядьку! Ми оце від ранку
На казку ждем і виглядаєм вас!“

Всміхнувсь Тарас, поглянув на громадку,
До себе кличе хлопчиків, дівчат, —
Він їм себе дозволив звати дядьком
І з ними грається, мов рідний брат.

„Ідіть, ідіть до мене, ластівята!
Із вами завжди радісно мені —
За те, що ждали, буде добра плата:
І казочка і бублики смачні“.

Гаряче сонце висить над садочком,
Між вітами цвірінькають пташки —
Навколо дядька дітвора віночком,
А дядько їй розказує казки.

Кругом так тихо, так сонливо стало...
І повільніш уже плывуть слова,
До дядька сон скрадається помалу,
І хилиться додолу голова...

Та діти знають: він не спав до ранку,
Всю ніч ходив від хати до воріт,
Дививсь на зорі, на красу світанку,
На цей чудовий дивний Божий світ.

Заснув Тарас — той добрий, милий дядько,
Що так безмірно любить дітвору.
„Ш-ш-ш! Цитьте лиш! Навшпійнячки громадка
Біжить за сад продовжувати гру.“

Бо у дітей із дядьком є умова:
Як він засне, то всі вони без слова
В леваду геть із саду утечуть,
Ще й бублики з собою заберуть.

Стоять собі дерева у садочку,
Там сміх затих, не гомонять слова —
Під грушею у тіні, в холодочку,
Тарас Шевченко тихо спочива.

Р. Завадович

ТАРАСИК

Жив колись на Україні
Хлопчик на імя Тарас.
Жив не так, як всі ми нині:
Був кріпак, овечки пас.
Пестошів, забав дитячих
Наш Тарасик не знав.
Іграшок не мав ніяких
І матусі він не мав.
Але мав зате хлопчина
Друзів гарних, пастушків.
Серед них Оксанка ніжна
Найдрібніша від усіх.
Раз якось у спеку літню,
Як овечки збились в гурт,
Він читав святу молитву,
Що мов пісня, лилась з уст.
І так любо йому було
І так радісно в ту мить,
Наче мама пригорнула
І до Бога з ним летить.
Але радість, пишна квітка,
Зникла враз, як і прийшла.
І сказав Тарас-сирітка:
„Нікого в мене нема...“
І дитячі щирі сльози
З очей хлинули нараз,
А Оксанка при дорозі
Плоскінь брала у той час
Та й почувла. Підійшла,
Тарасика привітала
Сльози витерла гарненько,
Зазиринула в оченята та й поці-
Все розвіялося миттю: [лувала.
Кривда, горе і жалі.
І, за ручки взявшись, діти
Овець погнали до води.
А коли Тарасик виріс,
Малярем, поетом став,
Він згадав Оксанку ніжну
І про неї віршик склав.

М. С.

***

По садочку ходить киця.
Киця хоче подивиться
Чи не сіли де шпачки
На низенькі гілочки.
Ось, один гусів на стежку —
Киця пильно-пильно стежить,
Потім раптом тільки — стриб!!!
Ледве шпак злетіти встиг,
І летить у поле з саду.
Киця нявкає з досади.

Г. Чо.

Знак весни

Катруся йшла зі школи з дівчатками. Дорога їх вела через село, а потім скручувала направо. По дорозі любили собі оповідати, що того дня трапилося в школі. Катруся ходила до третьої класу, а дві менші були з другої.

Надворі ще стояла зима. У лугах ще було багато снігу, але на дорозі він уже топився і було болото. Коли дівчатка вийшли понад річку, побачили, що вона була розбурхана брудною водою.

Катруся пригадала собі, що вдома говорили вже по весну. І справді, сонечко вже добре гріє! Може й справді скоро буде весна? А вона так тішилася, що поїде сьогодні санкуватись!

Коли вже наближалась до своєї хати, що стояла на горбочку, побачила, що сусідські діти махали руками, гейби кри-

лами. Що це? Та щойно ближче зрозуміла їх крик:

— Бузьки прилетіли, бузьки прилетіли!

Катруся подивилась на гору й побачила двох великих, довгошиїх бузьків. Дзюби й ноги у них були жовто-червоняві, а крила і хвіст на кінці чорні. Летіли все колом то нижче, то вище й оглядали своє гніздо на сусідській stodolі. А воно стояло міцно, бо мало за підклад велике колесо від воза. Його ставили все господарі на стріху, бо вірили, що де є бузьки, там буде щастя.

А діти кликали до них:

— Андрію, Андрію, заклепчи мені!

Так звали бузьків і вірили, скільки бузьок кому заклекоче, стільки років буде жити. Та бузьки не слухали прохання ді-

тей і кружляли даліше понад хатою.

— Що вони будуть їсти? — подумала Катруся. — У лугах сніг, річка несе кригу, мочарами болото або лід. Чого вони так поспішились?...

Коли тільки ввійшла на поріг хати, сказала мамі про те, що бачила. Мама усміхнулася:

— То комісія дитинко. Бузьки завжди посилають наперед одну пару, щоб подивилась, чи є всі гнізда і чи вже розмерзло. На зиму вони летять у теплі краї, але на весну все повертаються до нас, де їх батьки й діди родились. Часто по дорозі гинуть із зимна і втоми, але не кидають дороги. Це знак весни, дитинко, коли їх розвідка прилетіла!

На другий тиждень у середу діти вертались із школи вже сухими стежками. Катруся несла в руках перші квіточки, що їх принесла товаришка, що мешкала під лісом. Річка шуміла на все село і несла ще останки криг. Горою під синім небом летіли цілими стадами бузьки.

Діти закричали:

— Весна прийшла! Весна прийшла!

Катря Колточок

Бузьки будують гніздо там, де на хаті покладуть старе колесо

КОТИК-ВОРКОТИК І Я

Мамі часом ніколи
У робочі дні
Надбраніч казочку
Розказать мені.

Але маму Котик мій
Може заступить,
Якщо його дуже, вже,
Дуже попросить:

Воркочи, мій Котику,
Казку чарівну,
Буду тебе слухати,
Поки аж засну.

А ти, мій Воркотику,
Й далі воркочи:
Хочу тебе слухати
Навіть і сплючи.

І за те віддячити
Я не забарюсь:
Молочком з Воркотиком
Ранком поділюсь!

О. Кобець

25. X. 1954.

Чесний крамар

Було це дуже давно, ще на Україні.

Мені було тоді сім літ і я ходив до народньої школи.

Мама щодня давала мені 2 копійки — це дрібні мідяні гроші, вартість їх приблизна 1 ц. За ці гроші я купував свіжі булочки, калачики, чи щось інше на сніданок.

Та в школі стали хлопці збирати поштові марки і я теж. Тому часто за ці гроші, що давала мені мама на сніданок, я купував коперти з різними марками та старанно наліплював їх до альбому.

Одного дня мама була дуже зайнята в кухні й в поспіху замість 2 копійок дала 10 золотих рублів*). Треба вам сказати, що 2 копійки були того самого розміру, як 10 рублів, а коли копійки були нові, то виглядали „як золоті“ і можна в поспіху їх легко помішати.

Я поклав гроші до кишеньки й побіг до школи. По дорозі скочив до малого крамику, взяв марки, дав гроші та став доганяти товаришів.

Крамар побачив, що я дав йому не 2 копійки, а аж 10 рублів, вибіг на вулицю і став мене кликати:

— Гей, хлопчику! Вернись, ти помилився!

Та я його не чув.

На другий день крамар зранку стояв на порозі крамниці й коли побачив мене, дав мені 10 рублів і сказав:

— Дай ті гроші мамі, а мені принесеш завтра гроші за марки. Ти помилився і дав мені великі гроші.

Я так і зробив.

Мама сказала мені:

— Бачиш, синку, є чесні люди й не хотіли зробити кривди твоєї матері-вдові. Подякуй гарно та сам будь чесним усе життя.

**

Минуло 20 літ. Я приїхав з Києва відвідати маму. Згадували ми минуле. Згадали і крамаря. Я зайшов до нього. У крамниці була донька.

* дорівнює 5 дол.

— Татко давно недобачує, вже не торгує. Мені передали. Зайдіть у хату.

Старий крамар мене не пізнав. Я пригадав йому свою похибку з 2 копійками. Тоді став оповідати мені, як його, що добре недобачував, люди обманювали різними способами.

— Чекайте, я принесу вам докази людської „чесноти“.

Зі skleпу приніс він велику коробку з-під сигар, відкрив її й показує.

Чого там тільки не було: старі, австрійські й німецькі гроші, вирізки з міді, приплескані гудзики, різні бляшки і подібне. Це все давали люди крамареві замість грошей, бо знали, що він має слабі очі.

Мені було самому сором за людей. І був дуже вдячний крамареві і своїй коханій мамі, що навчили мене бути чесним.

Л. Бачинський

ВІТЕР У БІДІ

В хаті тепло та привітно,
А надворі сніг мете —
Світу Божого не видно,
Вітер жалібно гуде.

Вітер крилами неначе
Припадає до шибок,
Моли́ться, проси́ться — аж
плаче —
В хату, в затишний куток.

Вітер — той, що то весною
В полі, в лузі, чи в гаю
Все ганявсь, було, за мною,
Тріпав зачіску мою...

Та не люта я на нього,
Хоч і гнівалась тоді:
Бо... чи сердяться на того,
Хто в недолі та в біді?!

Я б його впустила радо —
Змерзлі крильця перегріть —
Та боюсь, що з ним до хати
Холод лютий набіжить...

„Потерпи“, — шепчу бадьоро.
Притулившись до вікна:
„Милий вітре, прийде скоро
Тепла, соняшна весна!“

О. Кобець

БІЛОЧКА

Галочка тихесенько
Сіла при вікні,
Ожидає гостонька:
Чи прийде чи ні? —
Ось прибіг ожиданий
В шибку стук, стук, стук,
— Білочка пухнастая
Йй на імя: Тук.
Замітає хвостиком
З підвіконня сніг,
Знає: зараз викотить
Галочка горіх.
Мама аж дивується:
Ой і бравий Тук!
Він бере горішки всі
Галочці із рук!

Н і н а М у д р и к

КІТ, ПЕСИК І МИШЕНЯ

Кіт сумує: „Няу-няв!
Мишенятка не піймав.
Те сіреньке мишеня
Жук надворі перейняв,
Але... також не піймав.“

Ох, як шкода! Няу-няв.”
І сміється мишеня:
„Не таке дурненьке я!
Як близенько кіт Тужур
То у нірку я біжу.“

Ще і мамі розкажу,
Як стрибає песик Жук
І який страшний Тужур.

Г. Чо.

Вісті Централі

Окружний Зїзд у Філадельфії відбувся дня 20. лютого і згуртував представниць 11 Відділів С.У.А. із міста й околиці. У ширій виміні думок скріпилися Відділи та порозумілись у підготові до ювілейної Конвенції С.У.А. Точне звідомлення з перебігу Окружного Зїзду подамо в черговому числі. У подібно бадьорому на-строю пробіг Окружний Зїзд у Нью Йорку дня 27. лютого, що згуртував 9 Відділів із міста й околиці.

У березні відбудуться Окружні Зїзди у двох інших центрах нашого життя. Дня 13. березня наша містоголова в Шикаго, Ілл., п. Анастасія Хариш скликає з допомогою 36 Відділу Окружний Зїзд для Відділів 12 у Вест Пулман, Ілл., 16 у Міннеаполіс, Мінн., 22, 36 у Шикаго, Ілл., 32 у Ст. Луїс, Мо. і 56 у Милвокі, Виск. Дня 26. березня Філія Союзу Українок у Дітроїті скликає Окружний Зїзд для Відділів 5, 23, 26, 31, 37, 58, 61, 63, у Дітроїті, 7 в Акрон, Огайо, 14, 25, 30, 33, 60 у Клівленді, Огайо, і 65 у Флінт, Миш.

У квітні відбудеться Окружний Зїзд у Рочестері, Н. Й. Його скликає членка Головної Управи С.У.А. п. Софія Онуфрик із допомогою обох Відділів С.У.А. в Рочестері для таких Відділів: 6 і 47 у Рочестері, 49 у Бофало, Н. Й. і 57 в Ютика, Н. Й.

ЦЕНТРАЛЯ ОДЕРЖАЛА

від 20.січня до 17. лютого 1955
Річна вкладка і Організаційний фонд:

Від. 10 Філадельфія	20.00	5.00
„ 15 Честер	20.00	5.00
„ 16 Міннеаполіс	—	5.00
„ 29 Вунсакет	20.00	5.00
„ 32 Ст. Луїс	20.00	5.00
„ 38 Лансінг	20.00	5.00
„ 39 Милвіл	20.00	—
„ 41 Філадельфія	20.00	5.00
„ 59 Балтимор	20.00	5.00
„ 64 Нью Йорк Чартер	—	5.00

Фонд Централі С.У.А.:

Від. 10 Філадельфія	23.00
„ 16 Міннеаполіс	35.00
„ 21 Бруклін	82.00
„ 23 Дітроїт	30.00
„ 29 Вунсакет	20.00
„ 32 Ст. Луїс	23.00

На Резервовий фонд:

Від. 29. Вунсакет	10.00
-------------------	-------

На вкладку до СФУЖО:

Від. 10 Філадельфія	3.45
„ 16 Міннеаполіс	5.00
„ 21 Бруклін	12.85
„ 23 Дітроїт	4.50
„ 29 Вунсакет	3.00
„ 32 Ст. Луїс	3.45
„ 59 Балтимор	5.00

На Дім С.У.А.:

Від. 13 Честер	15.00
----------------	-------

„ 30 Клівленд	25.00
„ 32 Ст. Луїс (1 уділ)	100.00
„ 38 Лансінг	10.00

На Пресовий фонд „Н. Ж.“:

Від. 15 Честер	5.00
„ 16 Міннеаполіс (кол.)	20.00
„ 16 Міннеаполіс	5.00
„ 29 Вунсакет	10.00
„ 32 Ст. Луїс	4.45
„ 38 Лансінг	14.00
„ 46 Філад. (кол.)	15.00
„ 59 Балтимор	5.00

А. Дубас і М. Дем'яник, збірка на гостині у М. Насевич, Філадельфія 36.00

Ю. Кульчицька, збірка на іменинах М. Годованець, Дітроїт 10.00

Центральна Управа Жіночих Секцій, Куритиба, Парана, Бразилія 7.65

Леся і Тамарочка Бідний Шикаго на дит. стор. „Нашим Малютам“ 5.00

Ст. Цимбаліст, Дітроїт 3.00

О. Фостик, Філадельфія 2.00

М. Гоголь, Шикаго 2.00

М. Мальована, І. Лансінг 2.00

А. Наконечна, І. Лансінг 2.00

І. С., Філадельфія 2.00

Варвара Остап, Шикаго 2.00

К. Доманчук, Шикаго 2.00

Т. Тягнибик, Шикаго 2.00

А. Королишин, Дітроїт 1.50

М. Береза, Нью Йорк 1.00

Г. Мельник, Гартфорд	1.00
Л. Ковальська, Гартфорд, стор. „Нашим Мал.“	1.00
По 50 центів: Д. Бурштинська і А. Шаф-рапська.	

На Конвенційний фонд:

Від. 32 Ст. Луїс	10.00
„ 59 Вунсакет	10.00

На фонд „Мати й Дитина“:

Від. 13 Лестер	20.00
„ 16 Міннеаполіс	30.00
„ 39 Вунсакет	10.00
„ 38 Лансінг	10.00
„ 39 Милвіл	5.00
„ 47 Рочестер	30.00

Франка Зибікевич, Н. Й. 5.00

Текля Тягнибик, Шикаго 5.00

Ст. Цимбаліст, Дітроїт 2.00

К. Сарабуи, Бриджпорт 1.00

На працю для СФУЖО:

Комітет 70-ліття У. Ж. Р. Монтрéal	10.00
------------------------------------	-------

З подякою

Антоніна Кульчицька, фін. секр.

Марія Бабяк, касієрка

Ручно мальовані керамічні фігуринки у справжньому українському вбранні, гарно прикрашені хрестиком узором. Краски покриті поливою в високому випалі. Дівчина висока на 6½", хлопець присівши на 4". У дівчини чорна або темно-зелена корсетка (залежно від бажання), обведена золотим галуном, вишнева взориста спідниця, червоні сап'янці, різнокольорові стрічки. У хлопця темнозелені шаравари, червоний пояс і чорні чоботи. Покупці в ЗДА й Канаді захоплені. Ми певні, що й Ви будете вдоволені!

Ціна з оплатою порта й забезпечення 12 дол. за пару.

Чек або грошовий ордер виставити на:

ДОРОТА ЖУКОВСЬКА

HILLTOP STUDIO

R. D. Far Hills, N. J.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Товариські гутірки Окр. Ради

Січнева гутірка Окр. Ради відбулася дня 30. січня. Відсутню голову Окр. Ради заступила культ.-освітня реф. п. Оксана Генгалю, і відкрила сходини. Темою гутірки була нововидана німецька книжка д-ра Шольмера „Мертві повертаються“. Доповідниця Л. Бурачинська подала коротко пояснення. Книжку написав поворотець із концтабору Воркута і подав точні дані про місто Воркуту і склад його мешканців. Слідєе характеристика кожної національної групи та форми сиротину, який вона ставить тюремному режимові. Широко розгорнений опис страйку, що його перевела Воркута у липні 1953 р. Уважно зреферувала доповідниця описи українців у таборі. Їх є велика більшість, як у таборах, так і вільно поселених у місті. Щоб це передати авторовими словами, доповідниця прочитала дотичні місця з книжки у перекладі на українську мову.

Присутні були зворушені цими суворими картинами, що все ж таки вливають віру у непереможність людського духа. Під час гутірки, що розгорнулася при чаю, обговорено ще й інші сторінки книжки.

Лютнева гутірка була присвячена літературній темі. Дня 13. лютого відкрила сходини місто-голова Окр. Ради п. Олена Сердюк і подала до відома, що на цих сходинах буде обговорена найбільш почитна книжка сезону — „Музика“ І. Винницької.

Програма гутірки розгорнулася, як заповіджено. По короткому вступі Л. Бурачинської Віра Шпаківська-Драч подала зміст повісті, рахуючись із тим, що не всі її читали. Потім перейшла коротко її форму, мистецькі вартості, поодинокі дієві особи й основну її проблему. Ця майстерно переведена аналіза дала відразу погляд на цілість

повісті, а доповідниця доповнила його, прочитавши присутнім її цікавіші місця.

Розгорнулася оживлена дискусія. Чи жінка-мистець має йти за покликанням свого таланту чи важніші її материнські обов'язки? Всі погодились на цьому другому, одначе дискусія зійшла на тему, що це таке талант і коли можна мистецькі здібності так назвати. У дискусії забирали голос пп. І. Павликовська, М. Колтунюк, Ю. Миколайська, Ст. Савицька. І. Павликовська звернула увагу на середовище книжки, що дуже добре передає музичну атмосферу Львова. Вкінці забрала слово доповідниця і пояснила мистецькі заміри авторки, що накреслила Іванну саме такою, а не інакшою. Розвиток дії відповідає її вдачі.

Гутірку закінчено привітальним листом, якого присутні написали далекій авторці „Музики“. Короткий огляд доповіді рішено розіслати й іншим нашим центрам, що напевне зацікавились книжкою.

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Зустріч з орг. референткою СУА

В понеділок 29. листопада, о год. 8-ій веч. відбулася зустріч усього зорганізованого українського жіноцтва в Рочестері з організаційною референткою СУА п. М. Біляк. Пані М. Біляк виступила дуже цікавий реферат, в якому навітнула, як повинна виглядати зразкова організація, якими повинні бути членки й уряд, подала організаційну схему жіночого товариства, та заклікала всіх до активної праці. Вона подала теж важливіші відомості про участь українських жіночих організацій на міжнародньому полі. Наприкінці заклікала всіх, щоби з нагоди 30-ліття існування Союзу Українок Америки доложили якнайбільше праці в поширенні член-

ства і включили молодь, що повинна продовжувати ту працю, яку започаткували їхні матері. Після реферату відбулася річева дискусія, в якій порушувано різні організаційні справи.

ДІТРОЙТ, МИШ.

Приїзд голови Централі СУА

Дня 17. грудня Союз Українок Америки, Відділи 23, 37 і 58 на західній стороні міста влаштували доповідь голови СУА Олени Лотоцької, яка звітувала про конгрес Міжнародньої Жіночої Ради у Гелсінкі.

Вечір відкрила голова Філії СУА Ольга Шустакевич і покликала п. Марію Ясінську до переведення вечора, а п. Анастасію Королишин на секретарку. П. Ясінська привітала доповідницю від імені Відділів СУА і попросила до слова.

Голова СУА підкреслила велику заслугу Відділів у тому, що виявили стільки зрозуміння для участі української делегатки на міжнародньому конгресі та своїми грошовими датками уможливили це. Вона подякувала їм за добру волю та готовість. Вже цілий ряд конгресів МЖР відбувся без участі української делегатки та й тут вона могла з'явитись тільки завдяки запрошенню Національної Ради Жінок Америки, що включили п. Олену Лотоцьку у склад американської делегації. Там її призначили до комісії міграції, де була нагода висвітлити становище українців-залишених по цілому світі. Та і в інших комісіях п. Лотоцька зложила відповідний матеріал про різні українські проблеми. Передискутувавши з управою конгресу становище українців (тому стали її кликати „мадам Україна“) вона дістала нагоду до виступу на повному зібранні, де представила положення українок у вільному світі. Це викликало оживлену дискусію, яка закінчилась дорученням Національ. Радам простудіювати проблему еміграційних жіночих організацій у кожній країні. Отже хоч статут МЖР не передбачує приналежности недержав-

них пацій, проте наші проблеми знайшли собі туди вступ. Впертою працею і позисканням довіря пробиваємо собі шлях. Окрім того дані Лотоцька відвідала наші центри в Німеччині, Франції, Бельгії й Англії. Ствердила, що наші залишенці в Німеччині й Австрії терплять недостачі, а найбільше тут упосліджена молодь і старі люди. Тому Союз Українок Америки вже давно поспішив із допомогою, створюючи патронати для дитячих садків і шкіл. Також хворі в санаторіях і старечих захистах потребують не так матеріальної помочі, як уваги й теплого слова.

По закінченні доповіді п. М. Ясіпська подякувала п. Олені Лотоцькій за такий цікавий звіт, а присутні нагородили її рясними оплесками. Членки СУА ставили різні запити, на які п. Лотоцька вичерпно відповіла. На закінчення голова СУА дала ще перегляд актуальних ключів організації. Організація — це наша ширша родина, в якій ми зросли і скріпились на новому поселенні. Ми цінимо й дорожимо нею. Тому ми повинні дбати про збільшення членства, щоб організація наша росла й розвивалась. Даліше повинні ми дбати, щоб кожна наша членка стала передплатницею „Н. Ж.“ і таким способом була звязана не лиш із своїм Відділом, але з усіми членками СУА. Пригада-ла, що на домі СУА ще тяжить довг, який треба сплатити. Це є найбільш актуальні завдання організації, про які повинні пам'ятати уряди Відділів та віддане членство.

При кіпці комітет попросив на чай та домашнє печиво, що його приготували членки Відділів. У дружній атмосфері проминув вечір. **Анастасія Королишин**

ЧЕСТЕР, ПА.

Річні збори 2 Відділу СУА

Дня 23. січня відбулись у нас річні збори. По молитві згадапо померлих членок і вшановано їх однохвилиною мовчанкою.

По протоколі слідували звіти. Сходини відбуваються у нас щомісяця. На них обговорюється

плани праці на майбутнє. Щороку наш Відділ святкує свято О. Басараб, свято матері і бере активну участь у підприємствах місцевої української православної церкви. Замітним цього року було те, що наш Відділ у травні святкував бенкетом 27-літню річницю свого існування. Голова п. Пецюх подякувала всім за співпрацю і викликала членок до слова. Висказано признання бувшим урядничкам, а секр. п. А. Олійник за її взірцеву і довголітню працю обдаровано маленьким дарунком.

На внесок кілька членок вибрано на 1955 р. ту саму управу: пп. Пецюх голова, Рубаш місто-голова, Олійник секретарка, Гливиак заст. секр., Лаврик-Серота касієрка, Верещак заст. касієрки. Кореспондентки, пп.: в укр. мові Івахів, в англ. Олійник. Контрольорки: пп. Пергачак, Фідик, Гужва.

До громадського комітету, пп.: Пецюх, Гачак, Коваль, Батюк.

Культ.-освітній гурток, пп.: Лаврик-Серота, Івахів, Коцюба, Тернавська, Єдинак, Пецюх, Безлик.

Побажано їм здоров'я, витривалости та Божого благословення в веденні дальшої ще успішнішої праці для нашого Відділу. Відспіванням кілька коляд закінчено збори. По зборах слідувала перекуська, при якій членки співали різні коляди і щедрівки.

Марія Івахів.

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Свято 70-ліття жіночого руху

Дня 7. грудня м. р. 16 Відділ СУА ім. княгині Ольги при співучасті Українського Золотого Хреста, Сестрицтва парохії св. Юрія та пластунок відсвяткував 70-ліття українського жіночого руху.

Американський гимн відспівала п. Люба Перчишин. Вступне слово виголосила п. Япович із УЗХ. Гимн СУА відспівав жіночий хор 16 Відділу. Реферат прочитала голова п. Бенцаль-Карпьяк. Скрипкове сольо відіграла п. Ольга Луцик. Слідували сольоспіви — „Плавай, плавай лебедоньку“ Оксана Бринь і „Тай-

на“ Л. Перчишин при супроводі п. Берецької. Деклямації: „Епілог“ із Лесі Українки продеклямувала Ірма Машталір, „Наша пісня“ О. Дучимінської Люся Мінкович, а „Відповідь мужчинам“ О. Теліги — п. Кротюк. Фортеійянове сольо — Інна Вдовенко. Хор 16 Відділу відспівав дві пісні під диригентурою п. О. Луцик: „Тихо, тихо Дунай воду несе“ і „Ой, летіла горлиця“. Хор Сестрицтва при церкві св. Юрія відспівав „Рости квіте“. Монтаж Ірини Лаврівської на день жінки виконали пластунки під мистецьким проводом Олени Бенцаль-Карпьяк. Ведуча (Катерина Павлишин), мати (Ірма Машталір), дочка-воїн (Таня Колодницька), дочка-дружина (Люся Мінкович), дочка-мандрівниця (Юлія Колодницька), хор — Іванка і Катря Іваськевич та Уляна Крамарчук.

Всі точки імпрези були на доброму мистецькому рівні, виконані з посвятою, спільними силами всього жіноцтва Міннеаполісу, що свідчить про прагнення згоди та співпраці. Успі привіти і побажання зложили: голова місцевого Відділу УКК інж. Лютий-Лютенко, від ОДВУ С. Коцюба. Особливо дорогим був для нас привіт від „Союзу Українок Слобожанщини“, а радше від декількох його членок, що живуть у нашому місті. Вони мали щастя врятуватись від смерті, тоді коли голова його сл. п. Марія Недужа разом із своєю родиною полягла від німецької руки.

Свято закінчено національним гимном.

К. Гуцал

Річні збори 16 Відділу ім. княгині Ольги

Дня 2. січня зійшлись численно членки Відділу. До проводу зборів вибрано пп. О. Луцик і К. Гуцал. Уступаюча секретарка п. Лідія Козак прочитала протокол, а голова п. Олена Карпьяк-Бенцаль зясувала працю Відділу за минулий звітовий рік, що тривав тільки 8 місяців. З імпрез того часу слід відмітити пікнік разом з ООЧСУ, дитячий масковий бал, святочпі сходини у честь жінок-письменниць, свято 70-ліття укр. жін. руху спільно

з іншими жіночими організаціями. Дохід з імпрез призначено на фонд „Мати й Дитина“, поетці О. Лятуринській, вдові Гол. Отамана та студентам у Німеччині. Відділ приступив теж до співучасті у виданні творів Олени Кисілевської. По цих звітах відчитано також подяку за нашу поміч українській школі в Авгсбурзі. Дальше скарбничка п. Крамарчук здала звіт про стан каси, а орг. реф. п. О. Карпьяк розказала про свою працю в Відділі, при чому зазначила, що їй допомагала в тому голова. Культурно-освітня реф. Відділу п. К. Гуцал здала 3 реферати — на День Матері, на свято жінок-письменниць і на сходинах в листопаді („Жінки в листопадовому зриві“). Тому, що Відділ не має пресової референтки, то культ.-освітня полагоджувала їй ті справи, виготовляючи звідомлення до „Н. Ж.“. Господарська реф. п. Машталір заходила коло влаштування буфетів, при чому їй допомагали інші членки. Суспільна опіка, яку реферувала п. Манджур, вислала кілька харч. пачок до школи в Авгсбурзі. Іменем контр. комісії звітувала п. Моцьо, яка знайшла книги в порядку і поставила внесок на уділення абсолюторії. З радістю збори її висловили. Але при виборі нової управи зайшли труднощі, бо виявилось, що п. Олена Карпьяк-Бенцаль рішуче не могла прийняти головування, бо думає виїхати з Мінеаполісу. Та по недовгій дискусії вибрано таку управу: пп Катря Гуцал, голова і культ.-осв. референтка, Олена Карпьяк, містоголова, Ольга Луцик, секретарка та імпрезова реф., Марія Крамарчук, скарбник, Машталір і Мандибур, суспільна опіка, Дудинська і Муха, госп. реф. Виховної референтки не вибрано, бо є замало активних членок у Відділі, що могли б таку функцію сповняти. Але згодом Відділ постарасться притягнути нових членок та створити таку референтуру.

Збори закінчено відспіванням національного гімну.

Катря Гуцал, голова

Ольга Луцик, секретарка

Із дитячого костюмового балу в Мінеаполіс: Група дітей у костюмах, по середині голова 16 Відділу Олена Карпьяк-Бенцаль

Ялинка для дітей

У січні ц. р. влаштував 16 Відділ СУА ялинку для дітей у церковній галі гр.-кат. церкви св. Константина. Не можна назвати це імпрезою, бо й не було воно в нашому пляні. Бажалось лиш дати дітям можливість зійтися в Різдвяному часі, забавитись, заспівати українських колядок і продеклямувати кілька віршів... І серце наше сповнилося радістю, бо зявилося досить велике число дітей (понад 35). І полилася колядка з дитячих уст: „Глянь оком щирим, о Божий Сину... на нашу землю, на Україну...“.

От така наша тиха праця над дітьми! Вщепити любов до свого народу, засвоїти рідні традиції пісні й танку — ось яка наша ціль. Праця майже непомітна, але ми віримо, що коли проводити її послідовно, то вона принесе користь. Як і завжди в нашому Відділі належить признання в першу чергу п. Олені Карпьяк-Бенцаль за таку працю. Дай Боже, щоб кожний Відділ мав у себе таких працівниць!

На кінець подали ми дітям смачну перекуску, яку приготували членки під проводом господарської референтки п. Дудинської. Дохід із ялинки, хоч малий, все ж таки допоможе нам у нашій місячній вкладці до Фонку „Мати й Дитина“. **К. Гуцал**

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Щедрий Вечір 20 Відділу

Дня 23. січня зійшлися членки Відділу із чоловіками й дітьми у домівці Централі. Свято

відкрила голова Відділу п. Олена Сердюк й покликала до проведу вечора культ.-освітню референтку інж. Лідію Дяченко. Молитву відчитала б. голова п. Катерина Ярош.

Під час гостини покликано до слова промовців. Мистець Петро Мегик зясував значення наших Різдвяних традицій та розказав історію нашого вертепу і звізди. Редакторка Л. Бурачинська пригадала потребу встановлення якогось зовнішнього символу нашого святкування, як американські віпочки чи дзвіпочки. Таким міг би стати наш спіл „дідух“ чи хоч би невеликий жмут колосків. Слїдувала промова п. Ірини Павликовської, представниці СФУЖО. Вона вказала на потребу притягнення кожної українки до організації. В різній формі може кожна одиниця причипитись до завдань СУА. А коли увійде в той гурт і піддержить його хоч би найменшою участю, тоді СУА зможе краще викопати завдання, що лежать перед ним. Окрему увагу викликала промова голови СУА п. Олени Лотоцької. Вона саме приїхала з Нью Йорку, де голова УКК склав звідомлення з заходів української громади у справі вчорашнього святкування 22-го січня, а найкращим виявом цього була молитва за незалежність України в конгресі й сенаті. Присутні вислухали це з великим зворушенням.

Слїдувало ще кілька промов, між якими подобався особливо виступ п. Михайлини Чайковської, що заспівала своїм милозвучним голосом польсько-українську коляду, яку співали на наших окраїнах. У веселому пастрою закінчилось свято.

БРУКЛИН, Н. Й.

Вдала імпреза

Дня 5. грудня 1954 р. відбувся в Відділі ч. 21 в Брукліні „Чайний вечерок“ з мистецькою програмою. До співучасті в тім вечорі запросив Союз Українок гурток пластунок і пластунів з північного Брукліна. Пластуни це запрошення прийняли дуже

радо, керуючись своїми гаслами, помагати один другому і дали на тім вечорі дуже цікаву програму. Чайний вечерок відбувся в Укр. Нар. Домі. Членкині приготували перекуску, а о 5-тій год. гості та члени Відділу стали заповняти простору залю. Між запрошеними гостями бачимо голову Нар. Дому, як і визначних членів інших товариств у Брукліні. Союз Українок рівнож мав щастя гостити достойного гостя з Бразилії Генерального Вікарія о. монсінйора Прийму. Впр. о. монсінйор Прийма прибув разом з місцевим парохом. Гість у дуже живий та цікавий спосіб зобразив життя та діяльність наших поселенців у Бразилії. Присутні з великим зацікавленням слухали його слів. Вечір відкрила голова Відділу п. М. Бішко, привітала усіх присутніх і провід вечора передала культ. осв. реф. п. Я. Зарицькій. По коротких привітах і промовах, як також по перекусці наступила друга частина вечора, а саме мистецька програма. П. Я. Зарицька в коротких словах представила зібраним життя та ціль організації Пласт. Програму приготувала старша пластунка Марта Сквіртнянська, та відомий опікун та інструктор пластової молоді сеніор пластун п. д-р Роман Петріна. На програму зложилися: національні танки, фортеціанові соля та скеч, які відіграли старші юначки. Велике одушевлення присутніх викликали національні танки, які відтанцювали паші пластунки з великим зрозумінням. Усі точки були виконані дуже гарно і на належному мистецькому рівні. Захоплення публіка не жаліла омесків та слів признання для нашої пластової молоді. По мистецькій програмі відбулася ще вигравка, а щасливці виграли гарні дарунки. Ця імпреза, яку давала управа при кінці року, мала великий моральний та матеріальний успіх.

Дня 12. грудня 1954 р. відбулися річні збори 21 Відділу. Члени управи, яка уступала, здали звіт зі своєї діяльності, а контрольна комісія по провіренні книжок уділила уступаючій у-

праві абсолюторію. До нової управи вибрано: пп.: К. Барап голова, А. Слободян містогорова, М. Бардусевич рек. секр., К. Житинська, заступниця рек. секр., А. Глушко фін. секр., К. Дика касієрка, М. Павлин, Т. Курило, Д. Петріна, контрольна комісія, Я. Зарицька, культ. осв. реф., М. Зазуля, Е. Малко відвідувачки хворих, А. Рабчик, А. Палащук, Т. Курило, М. Паньчишин, М. Мойсей, М. Зазуля до тримаппя лентів.

По закінченні річних зборів запросила голова усіх членок на перекуску. Під час гостини членкині колядували і зібрали 48,50 дол. коляди, з того ухвалено суму 24, 25 дол. вислати на Фонд „Мати й Дитина“, а 24,25 дол. на пресовий фонд „Нашого Життя“. Щастя Боже нової управи!

Я. Зарицька

ВУНСАКЕТ, Р. А.

Річні збори 29 Відділу СУА

Дня 16. січня зішлись членки в більшому числі. Збори перейшли в гарному порядку. По річному звіті приступлено до вибору нашої управи. Зостався той самий уряд, а тільки уступила фін. секретарка Марія Колісник через брак здоров'я. До уряду на 1955 р. увійшли: Розалія Вецал, голова, Наталя Кузів, містогорова, Ксеня Королишин, касієрка, Анна Кава, заст. касієрки, Марія Липська, рек. секретарка, Ксеня Чагарин, фін. секретарка, Марія Колісник, заст. секр. До контр. комісії увійшли: пп. Ксеня Копернюк і Анастасія Коцюба.

Закінчивши вибір голова подякувала всім за довіря і щире відношення і попрохала, щоб не розходились, бо слідує річна забава.

Членки засіли до приготованих столів. О. парох Степан Голотяк провів молитву, а голова п. Вецал відмовила молитву Союзяпок. Побажавши всім щасливого нового року, почала гостину. Почались промови. Михайло Чагарин пригадав, як українська жінка літами змагала до того, щоб стати повноправ-

ною громадянкою. Нелегкий був її шлях. Та в минулому році п. Олена Лотоцька добилаь того, що могла виступити як делегатка Союзу Українок Америки у Гелсінкі і розказати там про долю й недолю української жінки. Закликав жінок, щоб вірили у свої сили та прикладали їх для української справи. О. парох сказав, що жінка в громаді і в організації — це той хребетний стовп, що на ньому все тіло спочиває. Жінка може багато витримати й перебороти. Запропонував, щоб разом заколядували „Бог Предвічний“ і перший зложив коляду на Фонд „Мати й Дитина“, а вслід за тим переведено збірку. Потім забрала слово наша голова і також заохотила жінок до дальшої діяльності.

Потім присутні ще довго колядували, спільно пригадували собі старо-краєві колядки і пізно розійшлися додому. Всі були задоволені, що вечір так гарно пройшов. Щира подяка належить членкам, що принесли на гостину Божі дарн.

Нождерти зложили такі громадяни: о. Ст. Голотяк 5 дол., по 3 дол.: д-р Яр. Коропей і К. Всплянська; по 2 дол.: Г. Гаврилук, М. Литвинець, А. Альбрехт, М. Гричух, А. Рибак, К. Бойко, А. Коцюба, К. Пурич, А. Кава, Р. Вецал, М. Колісник, М. Липська, П. Комуницька, К. Чагарин, М. Пригарська; по 1 дол.: Т. Чагарин, К. Копернюк, М. Сербай, А. Гаврищенко, К. Соломка, О. Сороката, Е. Мостецька.

З того призначено 20 дол. на Фонд „Мати й Дитина“, 10 дол. на прес. фонд „Н. Ж.“, а решту на вкладку до Централі СУА.

Ксеня Чагарин, фін. секр.

МИЛВИЛ, Н. ДЖ.

Щедрування 39 Відділу

Наш Відділ не дуже рухливий, бо живемо в фермерській околиці, одна від одної далека. Тяжко нам зійтися, бо все треба просити, щоб хтось автом завіз, бо автобусом не можна дістатися до нашого центру. Тому й нас горстка, бо через той доїзд не можемо приєднати членок.

Та все ж хочемо працювати на народній ниві і хоч маємо досить своєї домашньої праці, проте й за організаційну не забуваємо. Цього року наші уряднички, хоч уже старші віком, бо всі ми бабуні, задумали щедрувати. Старість лишили дома, а самі пішли вечорами по околиці. Хоч було дошкульно зимно, але гріла пас думка, що працюємо для своєї справи. При Божій допомозі наша щедрівка вийшла дуже добре і всюди нас щиро й сердечно приймали. Защедрували ми 150 дол. і за це складаємо жертводавцям щиро подяку. Щедрівку поділили між УКК, ЗУАД Комітет, фонд „Мати й Дитина“, боротьбу з поліо, Червоний Хрест і на обрус до церкви. Щедрували три уряднички — пп. Ясіньська, Горін і Мармаш.

М. Горін

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Свят-Вечір 42 Відділу СУА

У гарно прибраній залі Централі СУА зійшлися дня 16. січня членки і гості. Свят-Вечір відкрила голова 52 Відділу п. Аня Бойко, яка пригадала таке свято на рідній землі та традиції, що ми їх із собою привезли. Святкуємо це свято не тільки у своїй власній родині, а в прибраній родині СУА. Передала провід вечора містоголові п. Євгенії Задорожній. П. Задорожна зложила щирі побажання свят і нового року і зарядила молитву за хворих членок, що не можуть взяти участі у цьому святі. Покликала до слова культ.-освітніс референтку п. Катерину Пак, яка дала перегляд Різдвяних звичаїв у рідному краю. Потім уділено слово голові СУА п. Олені Лотоцькій, що зворушливими словами пригадала значення цього свята і цього нашого зібрання. Уважно вислухали це присутні й неодна стьоза заблистала в оці. З черги промовляла п. Ірина Павликовська, відпоручниця СФУЖО. Вона вказала на моменти, що можуть викликати гордість у кожної союзанки. Це є участь голови СУА у конгресі МЖР у Фінляндії, власний дім та пер-

спектива дальшої відповідальної праці. Секретарка 42 Відділу п. Зеновія Левицька навязала до попередньої промови й подякувала п. Ірині Павликовській, що вона в найтруднішу хвилину піддержала українське жіноцтво, створивши жіночу організацію на скитальщині. Промовляли також б. голова п. Марія Дем'яник, б. голова 46 Відділу п. Ольга Фостик, секретарка Відділу п. Пашук, господиня Відділу п. Ірина Волянська та заслужена членка Відділу п. Софія Стрижак. Від неприсутньої хворої членки Відділу п. Павлини Панамаренко передала привітання п. Дурановська. Побажання зложили також касієрка Відділу п. Анна Мицишин, редакторка „Н. Ж.“ Лідія Бурачинська і членка Відділу п. Марія Насевич. Колядою закінчено це радісне свято.

Пригадженням гостини зайнялись членки пп. Марич, Мицишин, Стрижак і Козак. За смачні страви належить їм окрема подяка. Учасниця

Річні збори 48 Відділу

Дня 26. грудня зійшлися численно членки Відділу. Збори відкрила голова Відділу п. Марія Бабяк. Предсідницею зборів вибрано п. Анну Костик, яка покликала членок уряду до звітів. Голова п. Бабяк подякувала членкам за їх співпрацю і розказала, що Відділ перевів у 1954 р. На щомісячних сходах відчитувано обіжники Централі і реферати і намічувано працю на будуче. Окрім того переведено картяпу забаву. В літі підготовлялись до 25-літнього ювілею Відділу, що відбувся дня 21. листопада. Про те була окрема згадка в „Нашому Житті“. З пагоди 25-ліття закуплено в Централі шпильки, які одержала кожна членка Відділу. Слідували звіти секретарки М. Барановської і касієрки А. Волчак. Також членки контролі здали звіт, що знайшли книги в порядку і поставили пропозицію довіря. Потім приступлено до виборів і одноголосно затверджено той самий уряд на 1955 р. По зборах засіли членки до

смачної перекуски, яку приготували пп. Мандро, Баран і Войтович. Голова Відділу п. Бабяк попросила п. Михайлину Шагалу до переведення вечерка. „Товстмастер“ покликала членок до слова, які раділи з розвою й успіху свого Відділу. При цьому не забули „Нашого Життя“ і зложили на пресовий фонд 21 дол. Присутня

БОФАЛО, Н. Й.

Відвідини голови СУА

Відділи СУА мають привілей поміщувати звіти із своєї діяльності у „Нашому Житті“. Та наш 49. Відділ СУА у Бофало мало користується отим привілеєм. Хіба лиш тоді, як треба відмітити якусь важливу подію. Оце саме й сталося, коли 2. січня завітала до нас голова СУА, Олена Лотоцька.

Відбулась тоді інсталяція нової управи, до якої ввійшли: пп. Анна Макух голова, Марія Бумбар містоголово, Марія Дранка рек. секр., Анна Спайчук фін. секр., Марія Калимон касієрка. Контрольна комісія: Анна Качор, Софія Гут, Варвара Новосядла.

Біля застелених столів увихались старші й молодші, дбайливі господині. Це ж бо мало відбутися подвійне свято! Численно зібрані членки і гості сиділи, гурторили та раз-у-раз поглядали на двері. Ось і ввійшла шановна гостя в супроводі п. Анни Спайчук, в домі якої перебувала. Рясними оплесками привітали її прийвні, а вона — бадьора й усміхнена, як завжди, вітала всіх разом і кожну зокрема — кожній сказала якесь привітне, щире слово. Уступаюча голова, п. М. Калимон, відкрила свято і представила зібраним п. О. Лотоцьку. О. дек. Олександр Стерапка в своїй гарній промові вітав її, як „Мадам Україну“, як представницю українського, хоча й недержавного народу, що брала участь у зїзді жінок вільного світу. Приємно й радісно сходив час за вечерею. Від 49 Відділу вітала п. О. Лотоцьку М. Маковська. Промовляла теж п. А. Качор — наче здорове зерно, падали її ядерні слова.

А потім почала свою доповідь п. О. Лотоцька. Всі ми, зібрані у залі, із зацікавленням слухали і зачаровані її словами, мандрували туди, куди вона нас вела — аж ген, до далекої Фінляндії. І горді ми були, що вона, представниця наша, зуміла збудити зацікавлення серед жінок вільного світу та відповідно павсвітлити українське політичне становище. А потім відбували ми разом з нею всі етапи її подорожі по зах. Європі. І зупинялись разом з нею у таборах наших залишепців, відвідували дитячі садочки, доми для старців, санаторію для туберкульозно хворих. І раділи ми словам потіхи і розради, які несла вона залишепцям нашим, усім — без різниці політичних переконань. Бо Союз Українок — організація безпартійна, а п. О. Лотоцька — голова тієї організації. І були б ми у безконечність мандрували так разом із нею. Та враз вона закінчила свою доповідь і настала тиша. І ми теж зупинились у мапдрівці своїй та зворушливо поглядали на неї. Бо ж п. Лотоцька так переконливо розказувала про все, що бачила власними очима: як там, серед чужого довкілля, живуть, покинуті всіми, залишенці наші. Їх же не слід забувати — їм треба давати постійну допомогу, а не лишати на ласку й пеласку судьби та чужого, ворожого їм довкілля. Цілі бо стоси паперу, записаного чорнилом, не мають тієї переконливої сили, що одне живе слово, почуте з уст очевидця.

— Дякую вам, пані! Як же гарно ви говорили! Та я нічого більше не можу сказати, бо мені хочеться плакати — по хвиливі типі, відозвалась зі сльозами в очах, п. Калимон, що то в Америці вродилась і ніколи не бачила України. Та не лиш їй, але й багатьом іншим учасницям станули сльози в очах. Вони з подивом і признанням поглядали на шаповну гостю, що то не боїться ні трудів, ні невигод, а бадьора та усміхнена несе усім „благую вість“. І враз такими марними і далекими стали всякі дрібні непорозуміння та особисті порухунки. І всім нам здава-

лось тоді, що байдужість і знесвіра не матимуть уже доступу до наших рядів.

А в молодій, енергійній голови нашої, п. А. Макух, появилися іскорки запалу в очах — запорука, що вона, разом з нововибраною Управою, щиро візьмуться до праці. Дай же Боже, в добрий час!

Марія Маковська

БЕТЛЕГЕМ, ПА.

50 Відділ ім. Олени Теліги при праці

Як кожного року так і цього наш Відділ не забув про наших братів залишенців в Європі і перевів па ту ціль Різдва збірку харчів і одягу. До співпраці приступив місцевий Відділ УКК. Зібрано і вислано через фонд „Мати і Дитина“ 208 ф. товщу і цукру та 290 ф. одягу. Товщ і цукор розділено па Німеччину й Австрію.

Наш Відділ улаштував традиційний „Андріївський Всчір“. Прибули членкині з родинами, де в гурті весело провели час.

Приступлено до підготовки свята 70-ліття укр. жіночого руху. Помимо всяких перешкод свято відбулося в неділю дня 26 грудня 1954 р. На тлі прикрашеної портретом Наталії Кобринської, килимом, вишивками і спньо-жовтими прапорами сцени, свято відкрила голова Відділу п. Олена Марупенко, вітаючи приєднаних на салі та згадуючи померлих учасниць жіночого руху, попросила віддати їм пошану однокхвилитною мовчанкою. З черги хор членкинь Відділу відспівав гимн „Союзу Українок“, який вивчила п. Марія Михайлів. Хор своєю появою у вишиваних блюзках та милозвучністю голосів викликав якнайсимпатичніше враження, бо хоч на підготовку свята витрачено відносно небагато часу — гимн виконано бездоганно. П. Анна Гарас відчитала реферат про 70-ліття жіночого руху. Реферат гарно опрацьований і виголошений з відповідною інтонацією. Дуже милою несподіванкою був виступ відомої українському громадянству артистки українських театрів п. Клявдії Кемпе-

Гош, яка з питомим собі мистецтвом продеклямувала поему Лесі Українки „Вязень“. Деклямація викликала сльози в очах слухачів.

Останною точкою програми була інсценізація п. Лаврівської „Монтаж на Свято Жінки“ — підготовлена п. Амвросієм Маруненком. Участь брали пп. Корчева Марія — ведуча; Чубата Мирослава — мати; Гарас Анна, Михайлів Богданна, Михайлів Марія — дочки; Олена Марупенко, Христина Біланіч, Надя Цегельська — хор. Інсценізація була вміло підготована і бездоганно виконана.

Свято закінчено національним гимном. Під час перерви п. Іванна Городиська і Надя Цегельська перевели збірку, яка дала суму 26 дол. з яких 10 дол. заплачено за церковну галю, 10 за оплату висилки пакунків до Європи, а 6 дол. залишено в касі до дальшої розпорядимости. Перед святом була відправлена в укр. кат. церкві панахида за померлих учасниць жіночого руху.

Треба зазначити, що наш Відділ помимо всяких перешкод зі всіх сторін, таки свято улаштував. Треба піднести велику обовязковість та солідарність членок невеликого гуртка, які не жаліли ні часу ні грошей та лишали вдома малі діти, ходили на проби, оскільки цього вимагала потреба.

Мирослава Чубата, секр.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Марія Дзвінківська, Курітіба: За листа дякуємо, журнал висилаємо.

С. Кікта, Клівленд: Липневого числа не можемо датувати подвійно, бо цього поштової приписи не дозволяють. Але на 2-ій ст. подамо до відома, що журнал у серпні не появляється.

Олена Бенцаль-Карпак, Міннеаполіс: Світліни з дитячого костюмового балю за темні й ми на жаль не могли їх використати.

2. зшиток куховарської книжки „Городина й овочі“ вже в друку

ВІСТІ З ФОНДУ „МАТИ Й ДИТИНА“

Об'єднання Українських Жінок у Німеччині кермує й наглядає за працею навчальних станиць, що мають патронати Відділів США. Час від часу відпоручниця ОУЖ відвідує поодинокі навчальні станиці, щоб перевірити навчання і ведення доживи. ОУЖ змагає до того, щоб об'їздки навчальних станиць відбувались систематично. Та через брак фондів ще не має змоги цього зробити, а тільки в випадках конечної потреби висилає свою „інспекторку“. Така поїздка відбулась дня 25. січня до Регенсбургу. Ось що звітує п. О. Сулима про оглядини навчальної станиці:

В цій оселі діє школа українознавства, що працює тричі в тиждень: у середу, суботу й неділю. У неділю переводить священники навчання релігії з дітьми. Приміщення мають у німецькій школі. У неділю німецька школа замкнена, тому навчання релігії відбувається в бараку, який треба опалити.

У школі є три групи (35 дітей) і веде їх один учитель. Платню учителя і його доїзд до оселі покриває ЦПУЕН. При школі існує також Батьківський Кругок, на чолі якого стоїть п. Гупало.

Коли в липні м. р. перестав існувати дитячий садок, що був під патронатом 19 відділу США в Амстердамі, делегатура ОУЖ у Регенсбургу перевела піддержку на доживу шкільних дітей. В тій цілі голова делегатури п. С. Шеремета тісно співпрацює з Батьківським Кругком. Діти дістають двічі на тиждень поживний підвечірок. Книговодство доживи є ведене в доброму порядку. На підвечірок витрачають, залежно від кількості дітей — 2.50 до 4.50 н. м.

Окрім того одержала голова делегатури від радіовисильні в Бофало 50 дол. на ялинку для дітей.

Повернувшись із поїздки, я переговорила справу навчальної станиці у Регенсбургу з інспектором ЦПУЕН проф. Самойловичем. У висліді нашої розмови

устійнено, що ОУЖ веде дальше нагляд над доживою шкільних дітей та дбає про опал бараку для навчання релігії (патронат 19 Відділу США). Знов ЦПУЕН продовжує оплачувати вчителя та його доїзд до школи.

Ол. Сулима

Як бачимо, при навчальних станицях у Німеччині опівдіють дві установи — Об'єднання Українських Жінок і Центральне Представництво Української Еміграції. Засяг праці поділений та діють вони у порозумінні.

ЦІННИЙ ДАРУНОК УКРАЇНСЬКИМ ДІТЯМ

Товариство „Арка“ в Торонто випустило 1-ий альбом дитячої бібліотеки в патефонних платівках. Це — шість довгограючих, дитячого формату, платівок з двома казочками чи оповіданнями на кожній. Всі казочки й оповідання написала й „наговорила“ на платівки п. Ірина Лаврівська. Пані Лаврівська ось уже шостий рік безперервно щонеділі обдаровує українську дівочу Бофало та його околиць, у межах досягання радіо-станції WWOL, через власну радіо-програму, так званою дитячою хвилиною, яка багато втіхи й приємної та корисної розваги приносить нашим дітям.

До 1-го альбому ввійшли такі оповідання й казки: „Прибраний син“, „Мій командир“, „Чотири співаки“, „Відважний Володя“, „Князівна Ярославна“, „Лідунин котик“, „Чарівна Добрада“, „Найкращий діамант“ (про заснування Львова), „Чарівна Фіятка“, „Князь Всеволод“, „Жак“ (про Богдана Хмельницького) та „Морська Царівна“.

Тематика оригінальних казок п. Лаврівської — найрізноманітніша: і сьогочасна, побутова й історична — з українського минулого. Зміст цікавий захоплюючий, подекуди глибоко зворушливий (як „Лідунин ко-

тик“, „Жак“, „Морська Царівна“ про Українське — Чорне — море та інші. Літературна вартість більшости награних платівок казок п. Лаврівської — безсумнівна. Мова, за винятком перших чотирьох оповідань, — бездоганна. В перших чотирьох відчувається засмічення мовними західними льокалізмами, яких варто було б уникати. Трапляються, подекуди, й неправильні літературні наголоси. А вже „тету“ Ірину рішуче треба було б замінити на українську „тіточку“, бо ж і у москалів „тьотя“ — чи не краще б подалі від того сусідства?

Платівки видано в приємному з вигляду, в казковому стилі оформленому альбомі.

В боротьбі із шкідливим впливом на нашу дівочу телевізійної та коміксової макулятури, альбом платівок тіточки Ірини Лаврівської стане в великій пригоді і, крім того, допоможе юній аудиторії слухачів „свого не цуратись“.

Скільки нам відомо, альбом „Арки“ — це перший почин на українському емігрантському полі в цьому напрямі. І тому тим більше цей піонерський почин треба вітати.

О. Кобець

ВЖЕ ДРУКУЄТЬСЯ

збірка віршків і казок

ЗОЛОТЕ ПАВУТИННЯ

Відбитка з „Нашого Життя“.

Замовляти у Централі США.

Передплату „Нашого Життя“ в Англії приймають:

Vira Smereka

36, Temple St.

Heaton, Bradford, Yorks.

Rudenska Myroslawa

335, Woodborough Rd.

Nottingham, England

Return to:
"OUR LIFE" Magazine
909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.

RETURN POSTAGE GUARANTEED

MA 7-1320

LO 3-9910

THERE IS

A DIFFERENCE IN FUNERAL SERVICE

Established 1920

NASEVICH FUNERAL HOME

MRS. MICHAEL F. NASEVICH
MICHAEL E. NASEVICH
SURPASSING SERVICE

Air Conditioned for your comfort
No deserving Poor Refused

N. E. COR. FRANKLIN & BROWN STS.

PHILADELPHIA 23, PA.

SPIRIT of FLAME

A COLLECTION OF THE WORKS OF
LESYA UKRAINKA
Translated by Perdval Condy
Foreword by Clarence A. Manning

Ціна книжки \$5.00

Замовлення приймає

Ukrainian National
Women's League
of America, Inc.

909. N. Franklin St. Phila. 23, Pa.

ЗБІРНИКИ ДЛЯ ДОШКІЛЛЯ ТА ПЕРШИХ КЛАС ШКОЛИ

Весна ..... 50 ц.

Літо ..... 70 ц.

Осінь ..... 70 ц.

Зима ..... 50 ц.

Казки, віршики, інсценівки, гри
упорядкувала Марія Юркевич

Замовляти в ЦЕНТРАЛІ СУА

УКРАЇНКИ В КАНАДІ, АМЕРИЦІ Й ІНШИХ КРАЇНАХ СВІТУ!

Читайте і передплачуйте одинокий жіночий журнал у Канаді
„ЖІНОЧИЙ СВІТ“, який видає кожного місяця Організація
Українок Канади ім. Ольги Басарабової.

„ЖІНОЧИЙ СВІТ“ охоплює собою всі ділянки суспільного
життя, цікаві для українського жіноцтва. В ньому знайдете
статті на теми: культурно-освітні, виховні, організаційні, го-
сподарські й ін. Є в ньому і зразки укр. літератури та поезії.

„ЖІНОЧИЙ СВІТ“ дає також поради українським жінкам із
різних ділянок життя. Для дітей є окрема частина — т. зв.

„ДИТЯЧИЙ СВІТ“, в якій, крім листа до діточок від редак-
торки, є цікаві оповідання та гарні віршики. Журнал багато
ілюстрований. Річна передплата в Канаді й Америці \$2.50.

В інших країнах \$3.00.

Висилайте вашу передплату на адресу:

WOMAN'S WORLD

P. O. Box 791 — Winnipeg, Man., Canada